

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΤΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ Ι' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 | 15 ΙΟΥΛΙΟΥ 1961 | ΑΡΙΘ. 14

ΑΙΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΙΣ ΑΠΟΡΙΑΣ

ΤΑ ΘΑΥΜΑΤΑ

Συχνάκις ἐν σχέσει πρὸς τὰ θαύματα προβάλλονται τὰ ἔξῆς ἔρωτήματα: Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ γίνεται τὸ θαῦμα; Τὸ θαῦμα δὲν ἀντιτίθεται εἰς τὴν ἐν τῷ κόσμῳ φυσικὴν τάξιν καὶ δὲν ἀποτελεῖ ἀνατροπὴν αὐτῆς;

‘Ο διάσημος φυσικὸς Στώξ χρησιμοποιεῖ τὸ ἔξῆς παράδειγμα, διὰ νὰ δείξῃ, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἐνεργήσῃ ἡ θαυματουργὸς δύναμις τοῦ Θεοῦ, χωρὶς νὰ διαταραχθῇ ἡ λειτουργία τῶν φυσικῶν νόμων. «‘Υποθέτομεν, ὅτι ἔχομεν ὥρολόγιον τοίχου, καλῶς λειτουργοῦν, μετὰ σιδηροῦ ἐκκρεμοῦς. ‘Η λειτουργία τοῦ ὥρολογίου, ὡς γνωρίζομεν καθορίζεται ὑπὸ τῶν νόμων τῆς κινήσεως καὶ τῆς βαρύτητος. ‘Ἄς ύποθέσωμεν τώρα, ὅτι αἴφνης ἐν διαστήματι μιᾶς ἡ δύο ὥρῶν ἡ λειτουργία τοῦ ὥρολογίου ἐπειρθαδύνθη ἔπειτα δ’ ἀπεκατεστάθη γενομένη κανονική, ἐκ τῆς ἐπίτηδες προσθήκης φέρ’ εἰπεῖν, ὑπὸ τὸ ὥρολόγιον ἴσχυροῦ μαγνήτου, τὸν ὃποιον μετὰ ταῦτα ἀφήρεσαν. ‘Η ἐπιτάχυνσις καὶ ἡ ἐπιβράδυνσις ἐνταῦθα προεκλήθη οὐχὶ δι’ ἀναστολῆς τῶν νόμων τῆς κινήσεως ἢ τῆς βαρύτητος, ἀλλ’ ἐκ τῆς προσκαίρου ἐπεμβάσεως εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ ὥρολογίου ἰδιαιτέρας δυνάμεως, ἡ ὃποίᾳ οὐδαμῶς θίξε τοὺς νόμους τῆς κινήσεως καὶ τῆς βαρύτητος. Ταῦτα λέγων ἔχω ὑπ’ ὅψιν τὸ ζήτημα τοῦ δυνατοῦ τῶν θαυμάτων. ‘Ἐὰν παραδεχθῆτε τὴν ὑπαρξιν τοῦ προσωπικοῦ Θεοῦ, σὺν αὐτῷ θὰ παραδεχθῆτε ἀμέσως καὶ τὸ δυνατὸν τοῦ θαύματος. ‘Ἐὰν οἱ φυσικοὶ νόμοι ἔχουν τὴν ἀρχὴν τῆς ὑπάρχεως τῶν ἐν τῇ βουλήσει τοῦ Θεοῦ, ’Εκεῖνος, “Οστις ἡθέλησε νὰ δώσῃ τοὺς νόμους τούτους, δύναται νὰ θελήσῃ καὶ τὴν ἀναστολὴν τῶν καὶ τὴν κατάπαυσιν τῆς ἐνεργείας τῶν». ‘Ως διδάσκουν γενικῶς αἱ Φυσικαὶ Ἐπιστῆμαι, τὰ ἀποτελέσματα τῶν κατωτέρων φυσικῶν

δυνάμεων ἔξουδετεροῦνται ἢ τροποποιοῦνται, ὅταν ἐνεργήσῃ δύναμίς τις φυσικὴ ἀνωτέρα εἰς ὥρισμένην περίστασιν. Ἡ δύναμις τῆς βαρύτητος λ.χ. περιορίζεται ἀπὸ ἄλλας δυνάμεις, ὡς λ.χ. ἀπὸ τὰ φυτὰ ἢ ἀπὸ τὴν ἐλευθέραν ἐνέργειαν τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ ρίπτό-μενον εἰς τὴν γῆν σπέρμα, παρὰ τὸν νόμον τῆς βαρύτητος, δὲν μένει ἀμετακίνητον, ὅλλα φύεται πρὸς τὰ ἄνω. Ἡ ζωὴ τοῦ φυτοῦ περιώρισε καὶ ὑπέταξε τὸν νόμον τῆς βαρύτητος, χωρὶς βεβαίως νὰ καταργήσῃ τοῦτον. "Ἐν σῶμα ἀφιέμενον ἐλεύθερον ἀπὸ ὕψους πίπτει. Ἐλλ' ἔαν μία ἀνθρωπίνη χεὶρ σταματήσῃ αὐτὸς εἰς ὀρκετὸν ἀπὸ τῆς γῆς ὕψος, περιορίζεται μὲν ὁ νόμος τῆς βαρύτητος ὑπὸ τῆς χειρός, ὅλλα δὲν καταργεῖται. Ἐλλ' ἄν ἡ φύσις δὲν ἀποκλείῃ τὴν ἐπέμβασιν τῆς ἐλευθέρας θελήσεως τοῦ ἀνθρώπου, πολὺ περισσότερον δὲν ἀποκλείει τὴν ἀμεσον παρέμβασιν τῆς 'Ψίστης θελήσεως (Π. Τρεμπέλα, δ 'Ιησοῦς ὁ ἀπὸ Ναζαρέτ, ἔκδ. β', σελ. 346-347). "Ωστε ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ θαύματος, ἀντὶ νὰ ἐνεργοῦν αἱ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κυβερνώμεναι δευτερεύουσαι αἰτίαι, ἐνεργεῖ ἀπ' εύθειάς ἡ «πρώτη αἰτία» τῆς Θείας Δυνάμεως. Βεβαίως ὅλοκληρος ἡ λειτουργία καὶ κυβέρνησις τοῦ σύμπαντος εἶναι ἐν θαῦμα, ὅλλ' εἰς ὃ, τι συνήθως ὀνομάζομεν «θαῦμα» πρόκειται περὶ μιᾶς ἰδιαιτέρας ἐνέργειας τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς ὅποιας ἐπιτυγχάι εται μία ἰδιαιτέρα συνάντησις τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸν ζῶντα Θεὸν δι' ἰδιαίτερον π. ευματικὸν σκοπόν. Ἡ ἀγαθότης τοῦ Θεοῦ προκαλεῖ τὴν ἰδιαιτέραν αὐτὴν ἐπέμβασιν Αὔτοῦ, διότι «αὕτη ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν ἀφύπνισιν τοῦ ὑπὸ τὸν λήθαργον τῆς ἀμαρτίας διατελοῦντος ἀνθρώπου, καθιστῶσα αἰσθητοτέραν εἰς αὐτὸν τὴν παρουσίαν τοῦ Θεοῦ» (Π. Τρεμπέλα, Δογματική, τόμ. 1, σελ. 388). "Ωστε διὰ τὸν πιστεύοντα εἰς τὴν ὑπαρξιν τοῦ Θεοῦ τὸ θαῦμα εἶναι ἀπολύτως δυνατὸν καὶ οὐδόλως συγκρούεται πρὸς τὴν ἐν τῷ κόσμῳ φυσικὴν τάξιν.

"Οσον ἀφορᾷ εἰδικῶς εἰς τὰ θαύματα τοῦ Χριστοῦ, μερικοὶ ὅρθιογισταὶ ὑπεστήριξαν, ὅτι ταῦτα ἡσαν δῆθεν ἀποτέλεσμα ὑποβολῆς καὶ ὑπνωτιστικῆς ἐνέργειας αὐτοῦ.

'Αλλ' εἰς τὸν ἀπαράδεκτον τοῦτον ἴσχυρισμὸν εἶναι δυνατὸν νὰ δοθῇ ἡ ἔξῆς ἀπάντησις. Ἡ ὑποβολὴ καὶ ὁ ὑπνωτισμὸς ἀσκεῖ λίαν περιωρισμένην ἐπίδρασιν μόνον εἰς νευρώσεις τινὰς καὶ νευρικὰς

διαταραχάς, αἱ ὅποιαι δὲν ἔχουν προκαλέσει ὀργανικὰς ἀλλοιώσεις. Διὰ τῶν μέσων τούτων εἶναι δυνατὸν νὰ θεραπευθοῦν μόνον «λειτουργικά» τινες ἀσθένειαι, δηλαδὴ ἀσθένειαι, κατὰ τὰς ὅποιας δὲν ὑφίσταται βλάβη τῶν ὄργάνων, ἀλλὰ μόνον διαταραχὴ τῆς λειτουργίας των ἐκ ψυχικῶν κυρίως λόγων. Διὰ τῆς ὑποβολῆς οὐδόλως εἶναι δυνατὸν νὰ θεραπευθοῦν ὀργανικαὶ ἀσθένειαι. 'Ο Pierre Janet, ὁ ὅποιος ἀφιέρωσε τὴν ζωήν του εἰς τὴν μελέτην τῶν φαινομένων τοῦ ὑπνωτισμοῦ καὶ τῆς ὑποβολῆς, λέγει: «'Υπήρξαμεν ὑποχρεωμένοι νὰ ἀπαρνηθῶμεν τὸ πλεῖστον τῶν φαντασιοπληξιῶν, τῶν ὑποτρεφομένων ἀπὸ τοὺς ὑποστηρικτὰς τῆς ὑποβολῆς, καὶ νὰ διαπιστώσωμεν, διτὶ ἡ ὑπνωτιστικὴ κατάστασις οὐδεμίαν νέαν δύναμιν προσθέτει, ἀνωτέραν τῆς μέσης ἐνεργητικότητος τῶν ἀνθρώπων. Δὲν πρέπει νὰ ζητῶμεν ἀπὸ τὴν ὑποβολὴν ἢ τὸν ὑπνωτισμὸν ἐνεργείας, ὑπερβαίνουσας τὴν δύναμιν τῆς φυσιολογικῆς ἀνθρωπίνης θελήσεως». Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις νευρασθενειῶν, κατὰ τὰς ὅποιας ἡ ὑποβολὴ ἐπιδρᾷ εὐεργετικῶς, ἀπαιτεῖται μακροχρόνιος παιδαγωγία τοῦ πάσχοντος καὶ μόνον μετὰ ἐπανειλημμένας ἀποτείρας τοῦ ψυχολόγου ἐπέρχεται δλίγον κατ' δλίγον τὸ ἀποτέλεσμα. Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς ἀμέσως καὶ ἐν μιᾷ στιγμῇ, πολλάκις ἐκ τοῦ μακρόθεν, δὲν θεραπεύει μόνον νευρικάς τινας νόσους, ἀλλὰ διενεργεῖ παντὸς εἴδους θαύματα. Θεραπεύει καὶ ὀργανικάς παθήσεις (Λεπρούς, τυφλούς κ.λ.), ἀνιστᾶ νεκροὺς καὶ ἔξουσιάζει ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως, ἐπὶ τῶν ὅποίων οὐδεμίᾳ ὑποβολὴ δύναται νὰ ἀσκηθῇ.

Τὰ θαύματα τοῦ Κυρίου, ὡς ἔλεγεν ὁ Γκουαρντίνι, καθιστοῦν ἀκόμη περισσότερον συνειδητὴν εἰς τὸν πιστὸν τὴν πραγματικότητα τοῦ Ἅγίου Θεοῦ «ἐν τῷ ζῶντι Χριστῷ». «Στὸ πεδίον τῆς ἐμπειρίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ στὴ διάνοιά του, μέσα στὸ βαθύτερο νόημα αὐτοῦ, ποὺ λέγεται «κόσμος», παρουσιάζεται ἐνα σημεῖο, ποὺ δὲν ἀνήκει στὸν κόσμο: "Ἐνας τόπος, ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ προχωρήσῃ· μιὰ δύναμις, ὅπου μπορεῖ κανεὶς νὰ στηριχθῇ σ' αὐτήν· μιὰ ἀγάπη, ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ τῆς ἔχῃ ἐμπιστοσύνην. Αὐτὰ ὅλα εἶναι πραγματικότης· διαφορετικὴ ἀπ' τὸν κόσμο· πιὸ πραγματική, πιὸ ῥεαλιστικὴ παρὰ ὁ κόσμος. Πιστεύω σημαίνει νὰ οἰκειοποιηθῶ αὐτὴν τὴν πραγματικότητα, νὰ ἔλθω σὲ σχέσι μ' αὐτὴν καὶ νὰ στηριχθῶ πάνω σ' αὐτὴν. Νὰ ζῇ κανεὶς ὅμως μὲ πίστι σημαίνει νὰ

παίρνη στὰ σοβαρὰ αύτὴν τὴν πραγματικότητα.. ‘Η ζωὴ τῆς πίστεως σημαίνει ν’ ἀναθεωρήσωμε τὰς ἀντιλήψεις μας σχετικὰ μὲ τὸ τί θεωροῦμε πραγματικότητα» (Ρ. Γκουστίνι, ‘Ο Κύριος, μεταφρ.’Αρχιμ. ‘Ιερωνύμου Κοτσώνη, τόμ. 1, σελ. 396-397). Πράγματι! ‘Ο Χριστιανὸς εἶναι δὲ κατ’ ἔξοχὴν δεαλιστής, ποὺ βλέπει τὸ ὄντως ὄν, τὴν πραγματικότητα τοῦ ἐν Χριστῷ ζῶντος Θεοῦ. Δὲν εἶναι «κοντόφθαλμον», οὔτε ἔχει τὰ παρώπια τῆς μονομερείας εἰς τοὺς πνευματικοὺς ὁφθαλμούς, διὰ νὰ περιορίζῃ τὴν πραγματικότητα εἰς τὰ αἰσθητὰ μόνον πράγματα. ’Ενώπιόν του ἔχει πάντοτε τὴν πραγματικότητα τοῦ ζῶντος καὶ παντοδυνάμου Κυρίου, τὴν θαυματουργικὴν δύναμιν τοῦ ‘Οποίου αἰσθάνεται καὶ οὗτος καθημερινῶς εἰς τὴν ζωήν του. ‘Ο πιστὸς ἐπαναλαμβάνει μετὰ τοῦ Ἀπ. Παύλου «πάντα ισχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με Χριστῷ» (Φιλιπ. δ', 13). ‘Η δύναμις τοῦ Χριστοῦ μεταδίδεται εἰς τὴν ψυχὴν ἑκείνων, οἱ δόπιοι εύρισκονται εἰς ἐπικοινωνίαν μὲ τὸν Χριστόν. | Τοιουτοράπως δὲ Χριστιανὸς λαμβάνει «ἔξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὅφεων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἔχθροῦ» (Λουκ. ι', 19). “Ο, τι εἰς τὸν ἡθικὸν τομέα εἶναι διὰ τοὺς μακρὰν τοῦ Χριστοῦ ζῶντας ἀπραγματοποίητον, ἀντιθέτως διὰ τοὺς εύρισκομένους εἰς σχέσιν καὶ ἐπικοινωνίαν μετὰ τοῦ Χριστοῦ εἶναι εὔκολον καὶ δυνατόν. ‘Η ὑπερφυσικὴ ζωὴ τῆς Χάριτος εἶναι δι’ αὐτοὺς ζῶσα πραγματικότης.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητής τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Ο ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΟΣ ΚΑΝΩΝ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΥΠΕΡΑΓΙΑΝ ΘΕΟΤΟΚΟΝ

“Απασα ἡ Ἀκολουθία τοῦ Μικροῦ καὶ Μεγάλου Παρακλητικοῦ Κανόνος εἰς τὴν Υπεραγίαν Θεοτόκον. ’Απαραίτητον ἀπόκτημα διὰ πάντα Κληρικὸν καὶ Λαϊκόν· Σελίδες 52. Εἰς σχῆμα μικρὸν (τσέπης) μετ’ ἐρυθρῶν καὶ μαύαων γραμμάτων. ”Εγγρωμος εἰκὼν τῆς Παναγίας.

Τιμᾶται δρχ. 2.

ΑΚΔΟΣΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΑΠΕΙΝΑ ΚΑΙ ΑΓΑΠΗΜΕΝΑ

Συντροφιὰ μὲ τὸν ἑαυτόν μου

Ταπεινὴ καὶ ἡσυχὴ ζωὴ, θὰ πῆ ἀληθινὴ ζωὴ. "Οποιος ζῇ μακριὰ ἀπὸ τὴν ταραχὴν τοῦ κόσμου κι' ἀπὸ τὶς διάφορες ἔγνοιες, αὐτὸς ποὺ ζῇ ἀποτραβηγμένος, μὲ μιὰ μικρὴ κι' ἀγαπημένη συντροφία, αὐτὸς, κατὰ τὴν ἴδεα μου, ζῇ ἀληθινά. Εἶναι σὰν τὸν ἄνθρωπο ποὺ περπατᾷ σιγὰ-σιγὰ καὶ περιεργάζεται κι' εὐχαριστιέται ἀπὸ ὅσα βλέπει στὸν δρόμο του, σταυματά δποτε θέλει συλλογίζεται, δὲν βιάζεται, ἐνῶ οἱ ἄνθρωποι ποὺ ζοῦνε μὲ πολλὲς σκοτοῦρες καὶ φασαρίες, ἔχοντας τὴν ἴδεα πώς αὐτὴ εἶναι ἡ πραγματικὴ ζωὴ, ποὺ τὴ λένε καὶ «ἔντονη, γεμάτη, δυναμική» καὶ μ' ὅλα τέτοια τρανταχτερὰ ὄντος, αὐτοὶ λοιπὸν μοιάζουνε μὲ κεῖνον ποὺ τρέχει γρήγορα μ' ἔνα αὐτοκίνητο καὶ δὲν προφταίνει νὰ δῃ τίποτε, κι' ἔτσι δὲν νοιώθει τίποτα, δὲν αἰσθάνεται τίποτα, δὲν φέρνει στὸν νοῦ του τίποτα.

"Οσοι ζοῦνε αὐτὴ τὴ ζωὴ (κι' αὐτὴ τὴ ζωὴ ζοῦνε οἱ σημερινοὶ ἀχόρταγοι ἄνθρωποι), εἶναι πάντα βιαστικοί, πάντα ἀφήρημένοι, ὀδούνει μὲ τὸ μάτι στὸ ρολόγι, λαχανιασμένοι. Θέλουνε νὰ τὰ προφτάξουνε ὅλα, κι' ἔχουνε μεγάλες στενοχώριες γιατὶ δὲν μποροῦνε. Τὸ μυαλό τους εἶναι ἀνω κάτω, ἡ καρδιά τους ἀναστατωμένη κι' ἔκεινη. Νευρικοί, ἀκατακλήστοι, σαστισμένοι, δὲν ἔχουνε ἡσυχία, μήτε τὴ μέρα, μήτε τὴ νύχτα, λὲς κι' εἶναι καταραμένοι.

Οἱ ἄνθρωποι, ποὺ, ὅπως λένε, ζοῦνε «γιὰ τὴ μεγάλη ζωὴ», μ' ὅλα λόγια ποὺ περνᾶνε τὸ μαρτύριο ποὺ εἴπαμε, ὅλα τὰ δοκιμάζουνε, γρήγορα καὶ λαχανιασμένα, ὅλα τὰ ξέρουνε, καὶ μοναχὸ τὸ τι θὰ πῆ ἀληθινὴ ζωὴ καὶ τι οὔσια ἔχει αὐτὴ ἡ ζωὴ, δὲν γνωρίζουνε.

Τὸν ἑαυτό τους δὲν τὸν ξέρουνε ποιὸς εἶναι, γιατὶ ποτὲ δὲν βρίσκονται μαζὶ του. Δὲν τὸν χωνεύουνε, σὰν νὰ εἶναι δ ποιὸ μεγάλος ἔχθρός τους, τὸν ἀποφεύγουνε, δ πως ἀποφεύγει κανένας ἔνα δυσάρεστο κι' ἔνοχλητικὸ ἄνθρωπο. «"Ωχ! Πῶς θὰ μείνω πάλι μ' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο; Τί νὰ τοῦ πῶ: Τί νὰ μοῦ πῆ; Πῶς νὰ περάσῃ ἡ ὥρα;"» Ετσι συλλογίζονται, ὅποτε ὑπάρχει φόβος ν' ἀπομείνουνε μοναχοὶ μὲ τὸν ἑαυτό τους, γιὰ νὰ ζήσουνε λίγο ἀληθινά, νὰ θυμηθοῦνε πώς ἔχουνε ἔναν ἑαυτό. Πρέπει νὰ τὸν λησμονήσουνε, σὰν νὰ μὴν ὑπάρχῃ, σὰν νὰ πέθανε. "Ολες οἱ ἔγνοιες κι' οἱ κοσμικὲς φροντίδες ποὺ τοὺς τυλίγουνε σὰν σχοινιὰ καὶ τοὺς τραβᾶνε ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ, εἶναι γι' αὐτοὺς ἡ σωτηρία, ἡ σωτηρία ἀπὸ τὸν ἑαυτό τους. Τρέχουνε καταδιωγμένοι ἀπ' αὐτὸ τὸ φάντασμα, καὶ γιὰ νὰ τ' ἀποφύγουνε κάνουνε δ, τι μποροῦνε.

Αύτοὶ εἶναι οἱ δυστυχισμένοι ἀνθρώποι ποὺ κερδίσανε ὅλον τὸν κόσμο, καὶ χάσανε τὴν ψυχή τους, τὸν ἔαυτό τους. Ποὺ πουλήσανε τὰ πρωτοτόκια γιὰ ἔνα πιάτο φακή.

Κάθε στιγμὴ τῆς ζωῆς εἶναι πολύτιμη γιὰ τὸν ἀνθρώπο. Χαμένες δῷρες εἶναι ἐκεῖνες ποὺ νοιῶθει ϕεύτικα πῶς ζῇ, ὅποτε βρίσκεται μέσα σὲ κάποια φασαρία ποὺ τὸν ψευτογελᾶ πῶς τότε ζῇ ἀληθινά καὶ παρηγοριέται. 'Αληθινὰ δὲν ζῇ κανένας, ἂν δὲν ἔχῃ σιντροφὶα τὸν ἔαυτό του, τὶς σκέψεις του, τὰ αἰσθήματά του. Πῶς μπορεῖ νὰ ζῇ, σὲ καιρὸ ποὺ ὁ ἔαυτός του θὰ λείπῃ.

Ζῶντας μὲ τὸν ἔαυτό μας, δὲν γινόμαστε ἔγωγεςτές, ὅπως θὰ πούνε κάποιοι ποὺ κρίνουνε ξώπετσα. "Ισια - ίσια, μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἀνθίζει μέσα μας ἔνα πάντερπνο περιβόλι, γεμάτο ἀγάπη γιὰ τοὺς ἄλλους, κι' ἡ καρδιά μας πίνει ἀπὸ τὴν δροσερὴ πηγὴ ποὺ ἔβαλε ὁ Θεὸς μέσα μας. 'Εκεῖνος εἶπε : « Ή βασιλεία τοῦ Θεοῦ, βρίσκεται μέσα σας ». Καὶ τι ἄλλο εἶναι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, παρὰ ἡ ἀληθινὴ ζωή ; « Οτι παρὰ Σοὶ, πηγὴ ζωῆς. 'Εν τῷ φωτὶ σου ὁρόμεθα φῶς ». « Σὲ Σένα, λέγει, βρίσκεται ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς ». Καὶ πάλι, λέγει ὁ Χριστός : « Οὐκ εἴδατε ὅτι ναὸς Πνεύματος ἔστε »; Οἱ ἄγιοι, ποὺ ζήσανε τὴν ἀληθινὴ ζωή, μιλάνε μὲ τὰ παρακάτω λόγια : « Μήν περιμένεις νὰ λυτρωθῆς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους κι' ἀπὸ τὰ ξεγελάσματα ποὺ τὰ λένε διακοεδάσεις καὶ ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς. Καλότυχος εἶναι δοποὶς ξεμάκρυνε ἀπὸ τὸν κόσμο κι ἀπὸ τὴν ἀπατηλὴ ταραχὴ του, καὶ προσέχει μοναχὰ στὸν ἔαυτό του. « Οποιος δὲν ἔνοιωσε τὴν εἰρήνη, δὲν ἔνοιωσε πῶς ζῇ. 'Εκεῖνοι ποὺ παραδίνουνε τὸν ἔαυτό τους στὶς ἥδονες καὶ στὶς κοσμικὲς ἀπολαύσεις, καὶ θαρροῦνε πῶς κάνουνε εὔτυχισμένο τὸν ἔαυτό τους, αὐτοὶ κάθονται παντοτινὰ ἔξω ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ σπίτι τους. « Εμπα μέσα στὸ σπιτάκι ποὺ βρίσκεται μέσα σου, καὶ θὰ δῆς τὸ παλάτι τ' οὐρανοῦ. Γιατί, ἔνα εἶναι καὶ τοῦτο καὶ κεῖνο, κι' ἀπὸ τὸ ἴδιο παραθύρι τὰ βλέπεις καὶ τὰ δυό ».

*

Αύτὰ κι ἄλλα τέτοια συλλογιζόμουνα, καθισμένος στὸ φτωχικό μου. Τι λέγω : Στὸ παλάτι μου. Σ αὐτό, δλα εἶναι ταπεινά, μικρὰ κι' ἀγαπημένα. Μήτε βίλλες θέλω, μήτε ϕηλὰ κάγκελλα, μήτε πορτιέρηδες, μήτε γυαλιστερὰ πράγματα, μήτε τίποτα ἀπὸ τὰ τόσα ποὺ θέλουνε νάχουνε οἱ ἀνθρώποι, καὶ ποὺ γι' αὐτὸ δὲν βρίσκουνε ἡσυχία, μέρα καὶ νύχτα. Πῶς τὰ σηκώνουνε, οἱ δύστυχοι, τέτοια βάρη ἀσήκωτα. Εγὼ τρέμω μὲ τὴ θυσία ποὺ κάνουνε στὴν ματαιοδοξία τους !

Πολλὲς φορὲς στενοχωριέμαι πῶς κι' ἔγω ἔχω πολλὰ πράγματα, ἐνῶ θὰ μποροῦσα νὰ ζῆσω μὲ πολὺ λιγώτερα. 'Απορῶ πῶς

δὲν νοιώθουνε νὰ τοὺς πλακώνουνε ὅσοι ἔχουνε δικά τους θεόρατα χτίρια. πολυκατοικίες, ἐργοστάσια, βαρειὰ ἀγκωνάρια, κήπους ἀπέρχοντους, παπόρια πελώρια, βάρος ἀβάσταχτο, λαμαρῖνες χιλιάδες ὄκαδες, γραφεῖα, παραγραφεῖα, ἀληλογραφίες, τηλεγραφήματα, τηλεφωνήματα, ἀεροπλάνα, τρέξ' ἀπὸ δῶ, τρέξ' ἀπὸ κεῖ, ἡ λίρα πέφτει, τὸ δολλάριο κλονίζεται, τὰ πετρέλαια ἀνεβοκατεβαίνουνε, τὸ χρηματιστήριο, οἱ μετοχές, κι' ἄλλα, κι' ἄλλα. Πῶς ἀντέχουνε σὲ τόσα φοβερὰ πράγματα; Πῶς νὰ μὴ χάσουνε τὸν ἔαυτό τους μέσα σ' αὐτὸν τὸν λαβύρινθο ποὺ χωθῆκανε!

Σ' ἔναν ἀσκητὴ ποὺ ζῆ σὲ μιὰ ἑρημιὰ στ' "Αγιον" Όρος, ἐστειλε κάποιος 100 δραχμές! μήπως τοῦ χρειαστοῦνε, καὶ κεῖνος τούγραψε. «Δὲν δύναμαι νὰ κοιμηθῶ ἀπὸ τὴν ἡμέρα κατὰ τὴν ὅποιαν ἔλαβα παρὰ τῆς ἀγάπης σου τὰς ἑκατὸν δραχμάς. Τοσαῦτα χρήματα, τί νὰ τὰ κάμω, εὐλογημένε;» Θυμήθηκα τὰ λόγια ποὺ εἶναι γραμμένα στὸ χαρτὶ ποὺ ιρατὰ ὁ ἄγιος Ἐφραίμ: «Ἀσκητὴς ἀκτήμων, ἀετὸς ὑψιπέτης».

*

Εἴμαστε, λοιπόν, παραφορτωμένοι, κι' ἐμεῖς, ἡ δὲν εἴμαστε; Τάχουμε ὅλα. "Έχουμε κι' ἔνα περιβολάκι, μικρό, ἵσαμε μιὰ γαϊδαροκυλίστρα.

Καὶ ὅμως, αὐτὸ τὸ κομμάτι τὸ χῶμα εἶναι γιὰ μᾶς θησαυρὸς ἀνεκτίμητος. "Έχει λουλούδια ποὺ μοσχοβιοῦνε, ἡμερα κι' ἄγρια, τὰ περισσότερα ἀγριολούλουδα, δεντρολίβανο, βασιλικό, μαντζουράνα, δυόσμο, ἀψηφιά, κι' ἄλλα. "Έχει καὶ μιὰν ἐληά, δυό λεμονίες, μιὰ πορτοκαλιὰ καὶ μιὰ ροδιά. Κάθουμαι, σὰν πασᾶς, καὶ δοξάζω τὸν Θεό. Μέλισσες, πεταλοῦδες, σκαθάρια, χρυσοβασιλιάδες, μυγάκια λογῆς - λογῆς, ἄλλα μακρουλά, ἄλλα στοργγυλά, πετανε γύρω στὶς πρασινάδες, καὶ τὸ σιγανὸ βούισμά τους μὲ νανουρίζει.

Περιεργάζουμαι κάτω τὸ χῶμα, τὸ κυττάζω ἀπὸ κοντά, καθισμένος χάμω. Μερμήγκια κι' ἄλλα μαμούδια περπατᾶνε δῶ καὶ κεῖ, κάνοντες κάποιες μυστηριώδεις δουλειές. Πόσο ἀξιαγάπητα εἶναι αὐτὰ τὰ πλάσματα! Πηγαινούρχουνται βιαστικά, ἀνταμώνουνται στὸ δρόμο τους, σταματᾶνε σὰν νὰ κουβεντιάζουν, κι' ὕστερα τραβᾶ τὸ καθένα δπου θέλει. Ποιὸς ξέρει τί συλλογίζουνται καὶ τί κάνουνε. Μιὰ φορά, καμμιὰ σημασία δὲν δίνουνε στὰ σπουδαῖα πράγματα ποὺ γίνουνται στὸν κόσμο, πεντάρα δὲν δίνουνε ἀν ἔνας ἀνθρωπὸς πῆγε στὸν οὐρανὸ μέσα σὲ μιὰ σιδερένια μηχανή.

*

Κι' ἐγὼ μαζὶ μ' αὐτὰ ζῶ εύτυχισμένος, μέσα στὴν ἡσυχία

καὶ στὴν εἰρήνη τῆς ταπείνωσης. Βέβαια, ὁ ἀστροναύτης δὲν νοιάζεται γιὰ τοῦτα τὰ μικρὰ ποὺ δὲν φαίνουνται ἀπὸ κεῖ ψηλὰ ποὺ βρίσκεται. Μὰ καὶ τὰ μερμήγκια, οἱ λαμπρὲς καὶ τάλλα τὰ μαυόνια δὲν νοιάζουνται γι' αὐτόν. Χαμπάρι δὲν παίρνουνε!

Λέγω μέσα μου: «Ποῦ πᾶς, βρὲ ἄνθρωπε; 'Αφήνεις τὸν ἔσυτό σαυ, τὸν πολύτιμο ἔσυτό σου, καὶ πᾶς νὰ βρῆς ἄλλον κόσμο! Οἱ κόσμοι πκντοῦ εἶναι οἱ ἴδιοι. Τὰ μάτια ποὺ τοὺς βλέπουνε εἶναι διαφορετικά.»

'Ο ἀστροναύτης βαρέθηκε τὴ γῆ, τὸ σπίτι του, Καὶ πέταξε νὰ πάῃ στὸν 'Αρκτοῦρο, στὸν Σείριο. Καὶ δμως τί χαρὰ θάνοιωθε, ἀν, ἐκεῖ ποὺ πηγαίνει, στὴν ἄκρη τοῦ σύμπαντος, εὕρισκε ἔνα περιβολάκι, μικρὸ καὶ ταπεινὸ σὰν τὸ δικό μας!

*

Καλὰ εἴμαστε, ἀγαπημένα μου μερμήγκια. Κανένας δὲν μᾶς ξέρει. Μήτε νοιαζόμαστε γιὰ τὸν κόσμο, γιὰ τὶς μηχανές του καὶ γιὰ τάλλα τὰ μεγαλεῖα του.

Πόσο ἔμορφο πρᾶγμα εἶναι νὰ μὴ σὲ ξέρῃ κανένας, νὰ σ' ἔχουνε δλοι λησμονημένον! Νὰ εἶσαι ἔνα μὲ τὰ μερμηγάκια, ποὺ πηγαινόρχουνται βαστῶντας στὸ στόμα τους ἔνα κομμάτι ἄχυρο! Νὰ εἶσαι ἔνα μὲ τὰ πεταλούδια, αὐτὰ τὰ πετάμενα λουλούδια, ποὺ δὲν πετάνε ψηλότερα ἀπὸ τὰ μικρὰ δεντράκια μας, νὰ εἶσαι ἀδερφὸς μὲ τὶς χυρόσομυγες, μὲ τὰ μικρὰ ζουζοΐνια, ποὺ βουτζούνιζουν χαρούμενα καὶ ψάχνουνε ἀνάμεσα στὰ φύλλα καὶ στὰ ἄνθια ποὺ μοσκοβολοῦνε! "Ενα μὲ τὰ πουλάκια ποὺ κελαϊδοῦνε ἀξέγνοιαστα ἀποπάνω μας. Μὲ τὸν τζίτζικα, ποὺ φωνάζει καθισμένος ἀπάνω στὸ δέντρο, ντερβίσης ποὺ δὲν φροντίζει γιὰ τίποτα.

Ναι. Θέλω νὰ εἴμαι κι' ἐγὼ ἔνα ἀπ' αὐτά, νὰ ζῶ ἀνάμεσά τους. Δὲν θέλω νὰ εἴμαι ἄνθρωπος, τὸ πονηρότατο αὐτὸ πλάσμα, ποὺ ἀπὸ τὴν πονηριά, ἀπὸ τὴ φιλοδοξία κι' ἀπὸ τὴν ἀχορταγιά, δὲν ἔχει καιρὸ νὰ ζήσῃ, κι' εἶναι ὅλο ἔνα φουρτουνιασμένος!

ΦΩΤΗΣ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ

~~~~~

«Ο ἔνσαρκος ἄγγελος, τῶν Προφήτῶν ἡ κρηπίς, δευτερος πρόδρομος, τῆς παρουσίας Χριστοῦ, 'Ηλίας ὁ ἔνδοξος, ἀναθεν καταπέμψας 'Ελισσαίω τὴν χάραν, νόσους ἀποδιώκει, καὶ λεπροὺς καθαρίζει· διὸ καὶ τοῖς τιμῶσιν αὐτὸν βρούει λάμπατα».

«Προφῆτα καὶ προόπτα τῶν μεγαλουργιῶν τοῦ Θεοῦ, 'Ηλία μεγαλώνυμε, δ τῷ φθέγματί σου στήσας τὰ ὑδατόρρυτα νέφη, πρέσβεις ὑπέρημῶν πρὸς τὸν μόνον φιλάνθρωπον».

ΑΔΕΛΦΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Αγαπητέ μου ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Στὸ ἑρώτημά σου ἃν δικαιοῦται ὁ ἀπλοῦς Ἱερεὺς νὰ ἔξομολογῇ τοὺς Χριστιανούς του, ἀπαντῶ τὰ ἔξῆς : 'Ἐν πρώτοις κάθε Ἱερεὺς κανονικῶς χειροτονημένος ἔχει ἀπὸ τὸ Θεό τὴν ἔξουσία νὰ τελῇ πάντα τὰ Μυστήρια ἐκτὸς βέβαια ἀπὸ τοῦ νὰ χειροτονῇ ἄλλους Ἱερεῖς. Δὲν ἔχει σημασία ἃν εἶναι ἔγγαμος. Ἡ Ἱερωσύνη δὲν ξεχωρίζει τοὺς ἔγγαμους ἀπὸ τοὺς ἀγάμους. Ἀρκεῖ νὰ ἔχουν τὸ βαθμὸ τοῦ Πρεσβυτέρου. 'Ἐν ὀνόματι τῆς Ἱερωσύνης του δὲ Ἱερεὺς ἔχει ὅχι μονάχα δικαίωμα ἀλλὰ καὶ ὑποχρέωσι νὰ καταρτίζῃ τὸ ποίμνιόν του. Κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ τοῦ βάλῃ φραγμό. "Οπως δικαιοῦται νὰ τελῇ τὸ φρικτὸν μυστήριον τῆς θείας Εὐχαριστίας, ἔτσι μπορεῖ νὰ τελῇ καὶ ὅλα τὰ ἄλλα Μυστήρια, συνεπῶς καὶ τὸ τῆς ἔξομολογήσεως. Καὶ θὰ ἥτο εὐχῆς ἔργον ἃν ὅλοι οἱ ἐφημέριοι ἔξωμολόγουν τοὺς ἐνορίτας των. 'Αλλ' ἐρωτᾶται : "Ἐχουν τὴν ἡλικίαν, τὴν πνευματικότητα, τὴ φτερωτὴ ἀγία φήμη γιὰ τὸ ἀδιάβλητο καὶ τὴν ἐμπιστοσύνη: Μήπως, ἃν τοὺς παρασχεθῆ ἡ ἀδεια ἀπὸ τὸ Δεσπότη τους νεαρὰ ἀνδράρια χρησιμοποιήσουν τὸ Μυστήριον αὐτὸ γιὰ τὸν ἵδιο τους τὸν χαμό ; 'Ἡ Πνευματικὴ Πατρότης εἶναι φοιβερὸς ζυγὸς καὶ μάχαιρα ποὺ σφάζει τὶς ἀμαρτίες τῶν μετανοούντων, ἀλλὰ καὶ ἀποτέμνουσα τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀναξίου Πνευματικοῦ. 'Ὑπῆρξαν νεαροὶ Κληρικοὶ καὶ μεταξὺ τῶν ἔγγαμων καὶ μεταξὺ τῶν ἀγάμων ποὺ ἐδέχθησαν μὲ ἐλαφρὰν τὴν συνείδηση τὸ ὑπούργημα τοῦ ἔξομολόγου καὶ ὅντι νὰ ὀφελήσουν τοὺς ἄλλους ἔχασαν καὶ τὴν ἵδια τους τὴν ψυχήν. Τὸ γιατί δὲν εἶναι τοῦ παρόντος νὰ σοῦ τὸ ἀναπτύξω. Καὶ εἶναι ἀξιον ἀπορίας πῶς ὑπάρχουν τέτοιοι ποὺ χωρὶς νὰ ἔχουν φόβο Θεοῦ ἔξομολόγοι δεχόμενοι λογισμοὺς ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδιῶν σ' ἐποχὴ ἀνοικτῆς διαφθορᾶς ποὺ μὲ τὸ ξεδίπλωμά της μόνον στὰ μάτια τοῦ νεαροῦ παρθενικοῦ Πνευματικοῦ, θὰ μολύνῃ τὴν ψυχή του. 'Ὑπῆρξαν δυστυχῶν καὶ ὑπάρχουν κάτι μωροὶ καὶ ἀνότητοι μεταξὺ τῶν ἀγάμων μάλιστα Κληρικῶν ποὺ ἀρχισαν, μόλις πέρασαν τὸ ράσο στὸ κορμί τους νὰ ... ἔξομολογοῦν ! Γνωρίζω τέτοιους ποὺ φοιτητίσκοι μόλις, κακῆς ἐπιδόσεως, μὲ γελοίαν σοβαροφάνειαν, στὰ κρυφὰ καὶ στὰ φανερὰ ἔκκαναν τὸν ἔξομολόγο στὰ παιδιὰ καὶ στὰ κορίτσια τῶν Κατηχητικῶν. Καὶ ὅχι μονάχα αὐτό, ἀλλὰ τὰ ἔδεναν καὶ τὰ δένουν ἀκόμη μ' ἔναν ὄρκο νὰ μὴν ἔξομολογηθοῦν ποτὲ στοὺς πράγματι. 'Εξομολόγους καὶ λόγω ἡλικίας καὶ λόγω πείρας καὶ λόγω μορφώσεως καὶ ἥθους. Κρατοῦσαν δὲ καὶ κρατοῦν μ' ἐπιστολὰς τὶς

ψυχής χοντά τους. Ό σκοπός, δχι ή σωτηρία τῆς ψυχῆς τους, ἀλλὰ ν' ἀποκτήσουν προσωπικούς ὄπαδούς ὅπως οἱ κομματάρχαι τῆς παληᾶς ἐποχῆς. Αὐτὲς οἱ ἀθλιότητες, ἔνα τοῦ τύπου αὐτοῦ τὸν κρατοῦσαν 13 χρόνια καὶ πλέον στὰ φοιτητικὰ ἐδώλια. Γιατὶ; Εἶχεν ὁ ἄνθρωπος «σοβαρές» ἀσχολίες μὲ κάτι φλύαρα καὶ ἀνόητα γρατίδια καὶ παιδάρια μετὰ δεσποινιδίων τῆς ὥρας καὶ τὸ διπλωμα εἶχε δευτερεύουσαν σημασίαν. Τέτοιες μωρίες ὑπάρχουν φυτευμένες στὰ μυαλὰ τῶν ἀρρώστων αὐτῶν τύπων μεταξὺ τῶν ἀγάμων μᾶλλον Κληρικῶν. Χωρὶς ἡλικία, χωρὶς πεῖρα, χωρὶς καταρτισμό, δὲν κάνει ἀδελφὲ νὰ ἔξομολογῆς. Εἶναι λεπτοτάτη αὐτὴ ἡ διακονία καὶ ἀντὶ νὰ σὲ ὠφελήσῃ θὰ σὲ βλάψῃ. Ό πνευματικὸς πρέπει νὰ ξεπεράσῃ τὰ πενήντα του χρόνια τούλαχιστον. «Η μόρρωσίς του ἐπιβάλλεται, ἀλλὰ τοῦτο εἶναι δευτερεῦον μπροστὰ στὴν ἀγιότητα, τὴν Ιερωσύνη καὶ τὴν ἡλικία του. »Επειτα συμβαίνει καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ιερεῖς νὰ ζητοῦν τὴν πνευματικὴν πατρότητα γι' ἀργυρολογία καὶ δὲν εἶναι σπάνια αὐτὰ τὰ κρούσματα. Νὰ βλέπης δηλαδὴ τὸν «Πνευματικό» νὰ κάθεται στὴν καρέκλα μ' ἀνοικτὰ τὰ πόδια καὶ δίπλα νὰ ἀνοίγῃ τὸ πλατύ στόμα του ὃ δίσκος τῆς ἐπαιτείας, ὅπως γίνεται μὲ τοὺς τυφλοὺς στὸ δρόμο... »Ετοι ἔχουμε τὴν ἀναβίωσι τῶν συγχωροχαρτίων τῆς παπικῆς. Εκκλησίας σὲ ἄλλη μορφὴ γιὰ νὰ σκανδαλίζουμε καὶ νὰ μᾶς βαραίνῃ τὸ κρῖμα. «Ο κοσμάκης, δὲν ἔχει καὶ τόση ἐμπιστοσύνη στοὺς ἐγγάμους γιατὶ φοβεῖται μήπως αὐτὰ ποὺ θὰ ἔξομολογηθῆ κοινολογηθοῦν στὴν παπαδιά. Τέτοια κακοήθεια δὲν φαντάζεται κανείς. »Αλλὰ πῶς θὰ πείσης τώρα τὸν ἐνορίτη σου διτὶ τὸ ἀπόρρητο τῆς ἔξομολογήσεως θὰ κρατηθῇ δταν ὑπάρχουν καὶ κάτι συμπτώσεις ἢ τοῦ ἰδίου ἔξομολόγου ἢ ἀκριτομύθεια τὸ ἔκαμαν κοινὸ μυστικὸ μὲ συνέπεια νὰ τὰ πληρώσῃ ὃ ἔξομολόγος μὲ τὴν κατηγορίαν διτὶ τὰ ἔξομολογηθέντα τὰ εἰπε στὴν παπαδιά του, στὶς κόρες του, στὰ παιδιά του, στὴ γειτονιά, στὸ χωρίο... »Τπάρχουν ἐνάρετοι ἐφημέριοι καὶ σεβαστοὶ ἄνθρωποι μὲ ἡλικία καὶ φρόνησι ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ δέχωνται τοὺς λογισμοὺς τοῦ λογικοῦ τους ποιμνίου. «Η Πνευματικὴ πατρότης δὲν εἶναι προνόμιον μονάχα τῶν ἀγάμων, εἶναι καὶ τῶν ἐγγάμων ἐν ὀνόματι τῆς Ιερωσύνης τους. »Αλλ' ή οἰκογένεια ἀποτελεῖ κώλυμα, δχι γι' αὐτόν, ἀλλὰ γιὰ τοὺς ἀμαρτωλοὺς ποὺ φοβοῦνται, ἔστω καὶ ἄδικα, τὴν κοινολόγησι. Οἱ πιστοί, τούλαχιστον ἔνα σεβαστὸ ποσόν, δὲν θὰ προσέρχωνται οὔτε στὸν Ιεροκήρυκα νὰ ἔξομολογηθοῦν, ἔστω κι' ἀν εἶναι ἀδιάβλητος, γιατὶ διτὶ Ιεροκήρυκ χτυπῶντας τὶς κοινωνικὲς πληγὲς ἀσφαλῶς, χωρὶς νάχη μὲ κανένα προσωπικά, θὰ θίγῃ τὸς ἐνόχους συνειδήσεις. «Ἐπόμενον νὰ ἔξεγειρωνται γιατὶ θὰ νομίζουν οἱ ἔνοχοι πῶς ὅσα

άκουσαν στὸν ἀμβωνα εἶναι τὰ δόσα τοῦ ἔξωμοιογήθησαν δικαίους ἀμαρτήματα, τὰ δόποια δὲ διμιλητῆς δημοσιεύει γιὰ νὰ κατακρίνῃ μὲ τόσην αὐστηρότητα. Εἶναι ἀδύνατον, νὰ πείσης τοὺς ἀκροατὰς σου πώς αὐτὰ ποὺ εἴπε καὶ ἐστιγμάτισεν ὁ Ἱεροκήρυξ, δὲν εἶναι ἀντλημα ἀπὸ τίς καρδιές τῶν ἔξομοιογουμένων, ἀλλ' ἡ πολύμορφος ἀμαρτία ποὺ ἀφορᾷ ὅλους γενικὰ καὶ ὅχι συγκεκριμένα πρόσωπα τάδε καὶ τάδε. Πῶς δύμως νὰ πεισθοῦν ἀφοῦ δὲν ξέρουν πώς ἡ κοινολόγησις τῶν ἀμαρτημάτων εἶναι κακοήθεια πρῶτον, καὶ ἔπειτα κονονικῶς καὶ ποινικῶς κολάσιμος, καὶ ἀσύμφορος, ἐπὶ τέλους γιατὶ θ' ἀποστρέφωνται τὸν Πνευματικὸν τὸ Διδάσκαλο τοῦ τόπου τους πρὸς τὸν δόποιον δὲν θὰ ἔχουν καμμιὰ ἐμπιστοσύνη καὶ καμμιὰ ὑπόληψι; Αὐτὰ οἱ ἐνορῆτες δὲν τὰ φιλοκοσκινίζουν. "Αρα καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς αὐτῆς δὲ γέγγαμος Ἱερεὺς δὲ θὰ μπορέσῃ νὰ ἐνασκῆῃ τὴν πνευματική του πατρότητα στὴν ἐνορία του, ἐξ αἰτίας τῆς παπαδιᾶς του καὶ τῆς οἰκογενείας του. Τὸ μόνο ποὺ μπορεῖ νὰ κάμη εἶναι νὰ ἔξομοιογῆται τοὺς βαρειὰ ἀσθενεῖς γιὰ νὰ τοὺς κοινωνῆται Ἀχράντων Μυστηρίων, ὥστε νὰ μὴ φύγουν οἱ ἄνθρωποι ἐξ ἐλείψεως Πνευματικοῦ, ἀνέτοιμοι. Ἐπιβάλλεται δὲ Ἱερεὺς νὰ ἔχῃ αὐτὸν τὸ δικαίωμα καὶ ἀπὸ τὸν Δεσπότην του, γι' αὐτές λίδιας τὶς περιπτώσεις. Υπάρχει δύμως καὶ ἔνας ἄλλος σπουδαῖος λόγος σὰν ψυχολογικὸς δυνατός παράγων ποὺ πρέπει νὰ τὸν ἔχῃ ὑπὸ ὄψιν του, ἀφοῦ θὰ ἐπεθύμει νὰ γίνη ἔξομολόγος τοῦ ποιμένου του. "Ἄς ὑποθέσουμε πώς εἶναι κατὰ πάντα ἄγιος καὶ σεβαστὸς δὲ ἐφημέριος, ἄξιος συνεπῶς νὰ ἐναποτίθενται μπροστὰ στὸ πετραχήλι του καὶ συνεπῶς στὸ Χριστὸν τὸ περιεχόμενο τῶν καρδιῶν. Δεδομένου δύμως δὲτι ἡ ἐνορία εἶναι στενὸς χῶρος, οἱ θρησκευόμενοι γνωστοί, οἱ ἐπιζητοῦντες τὸν ἀποφορτισμὸν τῆς συνειδήσεώς των γνωστότατοι καὶ ἐν συγκρίσει μὲ το σύνολον μακλλον δλίγοι. Αὐτοὶ τώρα οἱ δλίγοι καλοὶ ἄνθρωποι δὲν θὰ κθελαν οὔτε στὴ συνείδηση τοῦ Ἐφημερίου των νὰ ξεπέσουν. "Ετσι νομίζουν δὲτι δηλαδὴ ξεπέργτουν. Ἐνῶ τέτοιο πρᾶγμα δὲν συμβαίνει. Διότι οἰαδήποτε καὶ ἂν εἶναι τὰ σφάλματα τοῦ ἐνορίτου, ἀπαξ τὰ ἔξομοιογεῖται, ὅχι μονάχα σβύνουν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀνυψώνουν καὶ στὴ συνείδηση τοῦ ἐφημερίου των ποὺ χαίρει γιατὶ τὰ πρόβατά του αὐτοελέγχονται καὶ προσέρχονται συντετριψμένα νὰ ζητήσουν τὸ ἔλεος τοῦ Μεγάλου Θεοῦ. Αὐτὸς δὲ φόβος, αὐτὴ ἡ συστολὴ εἶναι γεγονὸς γιατὶ ἡ πεῖρα μοῦ τὸ εδίδαξε. Μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι τῶν ἀνωτέρων Γυμνασιακῶν Τάξεων δὲν προσήρχοντο στὸν Πνευματικὸν-Κατηχητή τους νὰ ἔξομοιογηθοῦν γιατὶ δὲν κθελαν ν' ἀλλάξῃ τὴν καλὴ ἰδέα ποὺ ἔχει σχηματίσει γι' αὐτοὺς καὶ γι' αὐτές. Πρόθυμα ὅλα τὰ παιδιά ἐφοιτοῦσαν στὸ Κατηχητικό τους ἀνελλιπῶς. Καὶ τοῦ κῆ-

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ
ΑΠΟ ΤΗΝ «ΦΙΛΟΘΕΟΝ ΑΔΟΛΕΣΧΙΑΝ»
ΤΟΥ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΗ
ΕΠΙΣΤΑΣΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΕΝΕΣΙΝ

«Η ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου φοβᾶται τὴ διαβολή,
κι' ὅταν εἶναι ἀθώα.

‘Ο Αἰγύπτιος ὑπηρέτης τοῦ Ἰωσῆφ, κατὰ προσταγὴν τοῦ Κυρίου του, ἔμπασε τὰ παιδιὰ τοῦ Ἰακὼβ στὸ ἀνάκτορό του. Γιατὶ ἐπρόκειτο νὰ τοὺς κάνῃ γεῦμα καὶ νὰ τοὺς κάνῃ νὰ εὐωχηθοῦνε καὶ νὰ συμποσιάσουνε βασιλικά. «Καὶ ἔμπασε τοὺς ἀνθρώπους στὸ ἀνάκτορον τοῦ Ἰωσῆφ».

Αὐτοὶ ὅμως ὑποψιάσθηκαν, ὅτι τοὺς ἔμπασαν ἐκεῖ, μὲ τὴν πρόθεση νὰ τοὺς κακομεταχειρισθοῦνε, σὰν κακούργους καὶ σὰν κλέπτες, καὶ νὰ τοὺς πάρουνε δούλους. «Ἐμεῖς, ἔλεγαν μεταξύ των, ὅταν ἔμπασαν μέσα στὸ ἀνάκτορο ποὺ θὰ τοὺς παρέθεταν τὸ γεῦμα· ἔμεῖς ἐκαλεσθήκαμε σὲ γεῦμα, μὲ τὸ σκοπὸν νὰ μᾶς συκοφαντήσουνε καὶ νὰ μᾶς ἐπιτεθοῦνε, γιὰ νὰ μᾶς πάρουν ὑπηρέτες τους, καὶ γιὰ νὰ μᾶς ἀρπάξουνε τὰ ζωντανά μας. (Γεν. μδ', 33).

σαν καὶ εἶναι τόσον ἀγαπητὰ. Καὶ ὅμως στὸ παράπονό του γιατί δὲν ἔνοιγαν τὶς καρδοῦλες τους μπροστὰ στὸ πετραχήλι του εἴπαν τὰ ἀγνότερα ἀπ' αὐτά: «Πατέρα, δὲν ἔρχονται σὲ σᾶς νὰ ἔξομολογηθοῦν γιὰ νὰ τὰ κρατῆτε πάντα ψηλὰ στὴ συνείδησή σας. «Ἔτσι δὲ Κατηχητής - Ἐξομολόγος ἔχανε τὴ δουλειά του σὲ μακρύτερο κύκλῳ καὶ αὐτὰ τὰ ἔστελνε ὀλλοῦ. Μπορεῖ λοιπὸν δὲ Ἐφημέριος ὡς Πνευματικὸς νὰ ἔξομολογῇ πιστοὺς ἄλλων ἐνοριῶν γιὰ νὰ ἔμπεδοῦται τὸ αἰσθημα τῆς ἀσφαλείας καὶ νὰ τακτοποιοῦνται οἱ μετανοοῦντες ποὺ θὰ κήθελαν νὰ ζήσουν μιὰ πνευματικωτέρα ζωή. Ταῦτα γιατὶ ζοῦμε στὸν αἰῶνα τῆς πονηριᾶς καὶ τῆς κακυποψίας.

Καὶ τώρα λίγα γιὰ τὴν «πολιτική».

Μὲ ἀγάπη Χριστοῦ Χ.

Αγκαλὰ καὶ ἥξεραν, πὼς σὲ τίποτε δὲν ἔχουνε φταιέει, οὔτε καὶ στὸ πλεὶο παραμικρὸ ἀκόμη, ἐγνώριζαν ὅμως, πὼς, ὅταν στὸ πρῶτό τους ταξίδι ἐγυρίσανε στὴν πατρίδα τους, βρήκανε ὅλοι τους μέσα στὰ σακκιά τοῦ σιταριοῦ τὰ χρήματα ποὺ εἶχανε δώσει γιὰ τὴν ἀγορά του, καὶ ὑποπτεύοντανε, πὼς ἔγινε ἔξαργητες τὸ πρᾶγμα αὐτό, γιὰ νὰ τοὺς ἐνοχοποιήσουνε σὰν κλέφτες καὶ σὰν δοσίλογους, ὅταν, ἀπὸ ἀνάγκη, θὰ ξαναγυρίζανε, γιὰ νὰ προμηθευτοῦνε τρόφιμα.

Ἡ συνείδησή τους βέβαια δὲν τοὺς ἐπίεζε· γιατὶ ἥσαν καθαροὶ καὶ ἀθῶι στὸ ἔργον αὐτό. Τὸ βρέσιμο ὅμως τοῦ ξένου χρήματος μέσα στὰ σακκιά τους τοὺς ἔκανε νὰ τρέμουνε, σὰν νὰ ἥσαν ἀληθινοὶ κλέπτες, καὶ νὰ ὑποπτεύωνται σὰν ἀναπόφευκτη τὴν καταδίκη τους. Ὁ ἄνθρωπος «πρέπει νὰ φοβᾶται τὶς διαβολές, κι' ἀς εἶναι καὶ φεύτικες». Ἰσοκρ. πρὸς Δημόν.

Ἡ καθαρότητα τῆς συνειδήσεώς μας, ὅταν θεμελιώνεται ἐπάνω στὴν ἀλήθεια, εἶναι βέβαια μιὰ μεγάλη παρηγοριά. Ἀλλὰ ἡ ἀλήθεια δὲν γνωρίζεται πάντοτε. Πολλὲς φορές, μὲ μεγάλη δυσκολία, προβάλλει στὸ φῶς. Καὶ συχνά, κι' ὅταν προβάλλῃ, δὲν βρίσκει ψυχὲς εύδιάθετες γιὰ νὰ τὴν δεχθοῦνε εὔκολα καὶ νὰ τὴν ἀναγνωρίσουνε. Οὔτε καὶ ἀγαθοπροαίρετους ἀνθρώπους, ποὺ νὰ εἶναι πρόθυμοι νὰ τὴν διακηρύξουνε καὶ νὰ τὴν προστατεύσουνε.

Ο φθόνος ἀλλάζει τὴν ψυχὴ ποὺ θὰ τὴν κυριέψῃ.

Ἐκεῖνος ὁ Ἰούδας, ὁ γυιὸς τοῦ Ἰακώβ, ποὺ ἀλλοτες ἐστοχάσθηκε νὰ κάνῃ φόνο, καὶ στὸ τέλος ἐπούλησε στοὺς Ἰσμαηλῖτες ἐμπόρους τὸν ἀδελφό του τὸν Ἰωσήφ, σὰν νάτανε καγένα ἀνδράποδο, κατόπιν καὶ τώρα ποὺ βρέθηκεν ὁ ἀσημένιος μετρητὴς μέσα στὸ σακκὶ τοῦ Βενιαμίν, παράδινε τὸν ἑαυτό του πρόθυμα σὰν δοῦλο, γιὰ νὰ προφυλάξῃ καὶ γιὰ νὰ προστατέψῃ τὸν ἀδελφό του αὐτόν. «Τώρα λοιπὸν θὰ μείνω

κοντά σου ἔγώ, δουλευτής σου, καὶ σὰν δοῦλός σου,
ἀντὶς γιὰ τὸ παιδί αὐτό· ποὺ πρέπει νὰ ξαναγυρίσῃ
πίσω μαζί μὲ τ' ἄλλα τ' ἀδέλφια του». (Γεν. μδ', 33).

'Εκεῖ, τὸν ἔκαμε φονηὰ καὶ προδότη τοῦ ἐνὸς
ἀδελφοῦ του ὁ φθόνος. 'Εδῶ, τὸν ἐφανέρωσε μεγαλό-
ψυχον ἀντιζυγιστὴ καὶ ἐλευθερωτὴ τοῦ ἄλλου του
ἀδελφοῦ ὁ πόνος γιὰ τὸν πατέρα του. Μὲ ποιὸ πρόσω-
πον ἔλεγε θ' ἀντικρύσω τὸν πατέρα μου, χωρὶς τὸν
Βενιαμίν; μὲ ποιὰ καρδιὰ θὰ βαστάξω τὴν θλίψη του;
μὲ ποιὰ γλῶσσα νὰ παρηγορήσω τὴν συμφορά του;
«Πῶς θὰ γυρίσω πίσω στὸν πατέρα μου, ἀν δὲν εἶναι
καὶ τὸ παιδί μαζί μας; δὲν ἔχω τὸ κουράγιο νὰ ἴδω
τὸ κακὸ ποὺ θὰ βρῆ τὸν πατέρα μου». (Γεν. μδ', 34).

'Ο Ιούδας λοιπὸν αὐτὸς ποὺ ἐφάνηκε τόσον ἀσπλαγ-
χνος πρὸς τὸν ἀδελφό του τὸν Ἰωσήφ, παρουσιάσθηκε
τώρα τόσο πονετικὸς καὶ τόσον ἐλεήμονας στὸν ἄλλο
του ἀδελφὸ τὸν Βενιαμίν; Κι' ἐκεῖνος, ποὺ δὲν ἐλο-
γάριασε γιὰ τίποτα, τὸ νὰ καταπικράνῃ τὶς στερενὲς
ἡμέρες τοῦ γέρο - πατέρα του, φέρνοντάς του τὴν
εἰδηση πῶς ἀπόθανε τὸ παιδί του, λυπᾶται τώρα νὰ
τὸν ταράξῃ, μὲ τὸ μήνυμα, πῶς ἐκρατήθηκε σὰν δοῦ-
λος τὸ ἄλλο; Παράδοξη, μὰ τὴν ἀλήθεια, μεταβολή!
Γιατὶ οὔτε ὁ ἴδιος ἀδελφὸς φαίνεται στοὺς δυό του
ἀδελφούς, οὔτε καὶ ἴδιος γιός, ἀπέναντι στὸ μοναδι-
κὸ καὶ τὸν ἴδιο του πατέρα. Καὶ μ' ἔνα λόγο· ὁ Ἰ-
ούδας αὐτὸς φαίνεται πῶς ἄλλαξε· καὶ πῶς ἐγίνηκε
ἄλλος ἄνθρωπος.

"Ομως ἀς τὸ προσέξωμε καλὰ αὐτό! Στὴν περί-
πτωση τοῦ Βενιαμίν, ὁ Ιούδας αὐτὸς ἥτανε λυτρωμέ-
νος ἀπὸ τὸ πάθος τοῦ φθόνου. Στὸ δρᾶμα τοῦ Ἰωσήφ,
τὸ ἐναντίον, ὁ Ιούδας αὐτὸς ἥτανε κατακυριευμένος
ἀπὸ τὸ δαιμόνιο τοῦ φθόνου. Τί παράδοξον λοιπὸν
εἶναι, ἀν ὁ ἴδιος ἄνθρωπος, ὁ Ιούδας φαίνεται ἐντελῶς
διάφορος καὶ ὅλως διόλου ἀλλοιώτικος, ὅταν ἐνεργῇ
καὶ ἀποφασίζει κυριευμένος ἀπὸ τὸν φθόνο, καὶ ὅταν

"Ενα εύλαβικό προσκύνημα

**ΜΙΑ ΝΟΕΡΗ ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΛΟΦΟ ΤΗΣ ΧΑΛΚΗΣ
ΟΠΟΥ ΥΨΟΥΤΑΙ ΥΠΟΒΛΗΤΙΚΗ Η ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΤΗΣ
Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ**

Μία ίστορία ἀκατάλυτη

“Η Χάλκη τὴν ἐποχὴν αὐτὴν τοῦ καλοκαιριοῦ προσελκύει καὶ πάλιν τὰ πλήθη τῶν ἑλλήνων καὶ τῶν ξένων ἐπισκεπτῶν. Πρὸς τὸν πευκόφυτο λόφο τῆς καὶ πρὸς τὴν κορυφὴν του ὅπου ὑψώνει τὴν ὑποβλητικὴν διορφιά της ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ κατευθύνονται ἑκατοντάδες ἐπισκεπτῶν τῆς παλαιᾶς τουρκικῆς πρωτευούσης. “Ενα ἀληθινὸν προσκύνημα πρὸς τὴν μεγάλην ιστορίαν τῆς σχολῆς αὐτῆς εἰς τὴν ὅποιαν ἐφοίτησε καὶ ἐμορφώθηκε τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς ἑλληνικῆς ὁρθοδόξου ἱεραρχίας. ”Εχει μιὰ ξεχωριστὴ γοητεία ἡ νῆσος αὐτὴ τῆς Προποντίδος ποὺ ἀγκαλιάζει ἀπὸ τὸ ὄψος τῶν δύο λόφων της ἔνα μεγάλο τμῆμα τῆς Πόλης μὲ τὰ τζαμιά καὶ τοὺς πανύψηλους μιναρέδες των καὶ χαμογελᾶ πρὸς τὴν ἀντικρυνθή παραλία της ἀνατολῆς. Μαζὶ μὲ τὴν γείτονά της ἀριστοκρατικὴν ἀρχόντισσα, τὴν Πρίγκηπο, ἀποτελεῖ ἔνα μαργαριτάρι τοῦ συμπλέγματος τῶν Πριγκηπονήσων. Η ιστορία τῶν Πριγκηπονήσων αὐτῶν χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς ἐποχῆς Ιδίως τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας. Αὐτοκράτορες καὶ Αύγουστες ἐπεσκέπτοντο τὰ νησιά αὐτὰ τῆς Προποντίδος καὶ στὸ ἀσκητικὸν περιβάλλον τῶν μοναστηριῶν του ἔζησαν μεγάλο μέρος τῆς ζωῆς των βυζαντινές ἀρχόντισσες

σκέπτεται κι' ἐνεργεῖ ἐντελῶς ἐλεύθερος ἀπὸ αὐτόν;

Γιατὶ νὰ παραξενευώμαστε, ἂν ὁ φθόνος μεταμορφώνῃ καὶ ἀλλάξει τὴν ψυχή, ποὺ μέσα της θὰ ἐπικρατήσῃ; Αὐτὸς τὸ ἀνελέητο, τὸ ἀδυσώπητο καὶ τὸ ἀγριώτατο πάθος, μετατρέπει τὸν φίλο μας, καὶ τὸν γνώριμό μας, σὲ ξένο καὶ σὲ ἀπομακρυσμένον. Τὸν ἐγκάρδιον ἀγαπημένο μας, σ' ἔχθρὸν καὶ σὲ ἀντίπαλό μας. Τὸν εὐεργετημένον ἀπὸ μᾶς, σ' ἐπιβουλευτή μας. Τὸν ἀδελφό μας, σὲ προδότη. Τὸ παιδί μας, σὲ διώκτη μας. Καὶ τὸν ἀνθρωπό, σὲ θηρίο!

Μετάφρ. ΘΕΟΔΟΣΗ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

πού ἐπροτίμησαν τὸν μοναχικὸν βίον ἀπὸ τὴν τύρβη τῆς πολυθόρυ-
βης ζωῆς. Μιὰ ἀπὸ τὶς ἀρχόντισσες αὐτὲς καὶ ἡ περικαλής καὶ εὔσε-
βης Κασσιανὴ πού εἰς τὸ κελλὶ τοῦ μοναστηριοῦ ὅπου ἔζησε ἀφοῦ
ἔχασε τὸν θρόνον ἐφίλοτέχνησε τὸ τροπάριο τῆς μετανοούσης ἐν
πολλαῖς ἀμαρτίαις βιβλικῆς γυναικός. Ὁ ἐπισκέπτης ἀντικρύζει
μὲ συγκίνησι τοὺς δύο πευκοφυτεμένους λόφους τῆς γραφικῆς
Χάλκης. Εἰς τὸν ἑνα ἀπὸ τοὺς λόφους αὐτοὺς ἐπὶ τῆς νοτίας πλευ-
ρᾶς ὑψώνεται στήμερον ἡ Ναυτικὴ τουρκικὴ Σχολή. Στὰ πόδια τοῦ
λόφου αὐτοῦ τὸ Τσάμλιμαν ὁ Πιτουόνς ὅπως τὸν ὀνόμαζαν οἱ
ἀρχαῖοι τὸν λιμένα αὐτὸν διὰ τὸν πλούσιο καὶ ἐκτεταμένο πεῦκό
του. Ἀλλοτε μέχρι τῆς λήξεως τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου
ἡκμαζε ἐκεῖ ἡ Ἐμπορικὴ Σχολή. Φημισμένη ἡ σχολὴ αὐτὴ διὰ τὴν
δργάνωσι καὶ τὴν ἐπιτυχῆ ἐκπλήρωσι τῆς ἀποστολῆς της. Οἱ
διαπρεπέστεροι τῶν Ἑλλήνων ἐμπόρων τῆς παλαιᾶς διθωμανικῆς
αὐτοκρατορίας ἔξεπαιδεύοντο στὴν Ἐμπορικὴν αὐτὴν Σχολὴν τῆς
Χάλκης ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀποφοιτοῦσαν μὲ δῆλα τὰ ἐφόδια τῶν καλῶς
καταρτισμένων ἐμπόρων. Καὶ ἡταν οἱ περισσότεροι εὐδοκιμοῦντες
εἰς τὸ ἐμπόριον οἱ ἀπόφοιτοι τῆς σχολῆς τοῦ λόφου αὐτοῦ τῆς νο-
τίου πλευρᾶς τῆς γραφικῆς νήσου τῆς Προποντίδος.

**

Αἱ σκληραὶ συνθῆκαι ποὺ ἐδημιουργήθησαν διὰ τὸν ἀλύτρωτον
Ἑλληνισμὸν κατόπιν τῆς μικρασιατικῆς συμφορᾶς ἐστέρησαν τὸν
Ἑλληνικὸν ἐμπορεύμενον κόσμον ἀπὸ τὸ φυτώριον τῆς εἰδικῆς του
μορφώσεως. Ὡς τίμημα ἀνταλλαγῆς διὰ τὴν στέρησιν αὐτὴν ἐδόθη
ἡ ἔγγυησις διὰ τὴν ὄμαλή καὶ ἀπρόσκοπτη λειτουργία τῆς σχολῆς
τοῦ γείτονος λόφου ἐπὶ τῆς βορείου πλευρᾶς τῆς Χάλκης. Ἐπερπε-
νὰ διασωθῆ ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ. Ἱστορία πλέον τοῦ αἰῶνος ἡ
ἀκαδημία αὐτὴ τῶν Θεολογικῶν σπουδῶν ποὺ ἐστάθηκε στὸ πέ-
ρασμα τῶν χρόνων καὶ τῶν ἀντιξόων περιστάσεων μία ἀπὸ τὰς
κορυφαίας ἀκαδημίας τοῦ εἴδους της. Κτισμένη τὸ 1843 ἐπὶ τῆς
Πατριαρχείας Γερμανοῦ τοῦ Δ'. Ἡ ἀρχαία μονὴ τῆς Ἀγίας Τριά-
δος ἐδημιούργησε τὸ μοναστικὸν περιβάλλον μέσα εἰς τὸ ὅποιον ἦσαν
ἀπλωμένα τὰ πρώτα κτίσματά της. Ὁ σεισμὸς τοῦ 1894, ποὺ συνεκλό-
νισε ὅλοκληρη τὴν ἀπέραντη περιοχὴ τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων
καὶ ἀπλωσε παντοῦ ἐρείπια, ἐκρήμνισε καὶ τὴν θεολογικὴν Σχολὴν
τῆς Χάλκης. Πάντοτε ὅμως οἱ μεγάλοι ἔθνικοι εὐεργέται δὲν ἔπαυσαν
νὰ ἐκδηλώνουν τὴ γενναιδωρία καὶ τὰ φιλλεληνικά των αἰσθήματα
σὲ παρόμοιες ἔθνικὲς συμφορές. Καὶ ἡταν μιὰ ἀπὸ τὰς συμφορὰς τοῦ
Ἑλληνικοῦ γένους καὶ τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πνεύματος ἡ καταστρο-
φὴ τῆς θεολογικῆς Σχολῆς. Ὁ Παῦλος Στεφανόβι Σκυλίτσης,
ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Χίων μεγαλοπλούτων, ἀνοιξε τότε τοὺς κρου-

νούς τῆς μεγαλοψυχίας του. Ὁ Ανέλαβε αὐτὸς ὅλη τὴν δαπάνη διὰ τὴν ἀνέγερσι τῆς νέας οἰκοδομῆς τῆς Σχολῆς εἰς τὴν ἴδιαν θέσιν καὶ ὑπὸ τὴν σκέπτην τῆς ἀρχαίας μονῆς τῆς ἀγίας Τριάδος τῆς ὅποιας ἔστω καὶ ἐρειπωμένη διεσώθη ἡ Ἐκκλησία. Ὁ διακεκριμένος ἀρχιτέκτων Π. Φωτιάδης, ποὺ ἀπέθανε μόλις πρὸ τριῶν ἑτῶν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν πρωτεύουσα, τίγειρε τὸ περικαλλὲς καθὼς σώζεται σήμερα κτίριο τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς. Ἡ ἐσωτερικὴ ζωὴ τοῦ σχολείου αὐτοῦ διετήρησε τὸν ρυθμὸν καὶ τὸ πνεῦμα τῆς. Δὲν ὑπῆρξε ἀπλῶς τὸ κέντρον τῆς θεολογικῆς μορφώσεως ἀλλὰ καὶ τοῦ βιώματος τοῦ θρησκευτικοῦ καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ. Διατηρήθηκε πάντοτε τὸ κοινοβιακὸ σύστημα καὶ ἡ σπουδάζουσα ἔστω καὶ ἀραιώτερη σὲ ἀριθμὸ νεολαία δὲν ἔπαυσε νὰ ἀκολουθῇ τὰς ἀρχὰς μὲ τὰς ὅποιας ἐμορφώθηκαν οἱ παλαιότεροι ποὺ ἀνεδείχθησαν οἱ περισσότεροι ἐξ αὐτῶν Ἱεράρχαι διαπρεπεῖς καὶ στυλοβάτες τοῦ πιεύματος τῆς ὀρθοδοξίας. Ὁ Ἀπόστολος Χροτοδούλου δικαίως οἶεν τοῦ Μητροπολίστης Σερρῶν καὶ δικαίως οἶεν τοῦ Σταυρούπολεως καὶ κατόπιν Μητροπολίτης Θυατείρων Γερμανὸς Στρινόπουλος ἐστάθηκαν οἱ δύο μεγάλοι καὶ διαπρεπεῖς Σχολάρχες τῶν τελευταίων πρὸ τῶν πολέμων καλῶν χρόνων. Ἄλλα καὶ οἱ διαδεχθέντες αὐτούς ἐνδημοῦντες εἰς τὴν Πόλη μητροπολίτες ἐστάθηκαν εἰς τὸ ὑψος τῆς ἀποστολῆς των καὶ ἐκράτησαν τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν σὲ κάποια ἀξιόλογη περιωπή. Τὸ γεγονὸς ὅτι σήμερα φοιτοῦν εἰς αὐτὴν καὶ πολλοὶ ξένοι φοιτηταὶ ἐξ Εὐρώπης καὶ δίδιστοι οὐχὶ ὀλίγοι Αἰθίοπες μαρτυρεῖ ὅτι ἡ ἐκτίμησις πρὸς τὸ "Ιδρυμα αὐτὸς τῆς θεολογικῆς μορφώσεως ἔξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχῃ ἀκόμη. Ἡ καμπάνα τῆς μονῆς τῆς ἀγίας Τριάδος καθὼς σημαίνει τὸν ὄρθρο καὶ τοὺς ἐσπερινούς ἔξακολουθεῖ νὰ συνεγείρῃ τὶς ψυχὲς τῶν σπουδαστῶν καὶ ὀλοκλήρου τῆς γραφικῆς νήσου τῆς Χάλκης. Καὶ ἐν τὸ ράσο δὲν ἔμφανίζεται πλέον εἰς τοὺς δρόμους καὶ τὰ κέντρα τῆς βασιλίδος κυριαρχεῖ ἐν τούτοις καὶ συγκινεῖ μὲ τὴν διαδική του ἐμφάνισι ἐκεῖ ἐπάνω στὸ ἰστορικὸ λόφο μὲ τὸ θρησκευτικὸ περιβάλλον καὶ τὴν ἀκατάλυτη χριστιανικὴ ψυχή...

**

Προσκύνημα τώρα τὰ τελευταῖα χρόνια στάθηκε ὁ λόφος αὐτὸς τῆς Χάλκης καὶ ἡ Σχολὴ του ἀπὸ μέρους παλαιῶν ἀποφοίτων της σκορπισμένων εἰς διάφορα σημεῖα τοῦ κόσμου. Παλαιοὶ Ἱεράρχαι καὶ ἄλλοι κληρικοὶ ἀπόφοιτοι μὲ λευκὰ μαλλιά καὶ μαθηταὶ τῆς Σχολῆς ποὺ ἡ ἀντιξότης τῶν περιστάσεων τοὺς ἡνάγκασε νὰ μὴ ἀκολουθήσουν τὸ στάδιο τοῦ λειτουργοῦ τῆς ἐκκλησίας, ἀλλὰ νὰ τραποῦν πρὸς ἄλλας ἀπασχολήσεις συνηντήθησαν τὴν ἐποχὴ αὐτὴ κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια εἰς μίαν εὐλαβικὴν πορείαν πρὸς τὸν λόφο τῆς Χάλκης. Ἡ Σχολὴ ἔνοιξε τὰς ἀγκάλας της ὡς στοργικὴ τροφὸς καὶ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟΝ «ΕΥΕΡΓΕΤΙΝΟ» Ή «ΣΥΝΑΓΩΓΗ ΗΘΙΚΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΩΝ»

Μᾶς χρειάζεται ἀπαραίτητα καὶ ἡ βοήθεια τοῦ Χριστοῦ γιὰ νὰ νικήσωμε τὸ φοβερὸ πάθος τῆς σαρκομανίας.

‘Ο μακάριος Μωϋσῆς ὁ Αἰθίοπας, ὅπως εἴπαμε καὶ παραπάνω, ἥτανε ἀρχηγὸς μεγάλης ληστοσυμμορίας· καὶ κατόπιν ἀσκήτεψε, καὶ ἔγινε μοναχὸς δοκιμώτατος. Καὶ τελικὰ Πρεσβύτερος, καὶ συγκαταριθμήθηκε ἀνάμεσα στοὺς μεγάλους Πατέρες.

Αὐτὸς λοιπόν, στὴν ἀρχὴ τῆς ἀποταξῆς του ἀπὸ τὸν κόσμο, ἐπολεμήθηκε ἀπὸ τὸ δαίμονα τῆς ἀκολασίας. Καὶ μάλιστα τόσο πολύ, ποὺ λίγο ἔλειψε νὰ ξεπέσῃ ἀπὸ τὴν πρόθεσί του, καὶ νὰ ἔγκαταλείψῃ τὸν μοναχικὸ βίο.

Τὸν ἐπολέμησε ὅμως τὸν ἔχθρο, μὲ τὴν ὑπερβολικὴν ηστεία, καὶ μὲ τὴν ἄκραν ἀπομόνωση. Γιατί, ὅπως τὸν ἐσυμβούλεψε ὁ μεγάλος Ἰσίδωρος, ἐκλείσθηκε μέσα σ’ ἕνα κελλί. Καὶ πολὺν καιρὸν, ἥτανε ὄλως διόλου ξεμοναχιασμένος καὶ ἀπρόσιτος. Δὲν ἔβαζε στὸ στόμα του, πάρα λίγο ἢηρὸν ψωμί, ἐταλαιπωροῦσε τὸ σῶμά του μὲ διάφορες δουλειές, καὶ πενήντα φορὲς τὴν ἡμέρα ἐγονάτιζε καὶ προσευχότανε. Τὶς νύχτες δὲ ξαγρυπνοῦσε· καὶ ἔξη δλόκληρα χρόνια δὲν ἐπλάγιασε νὰ κοιμηθῇ, καὶ τὸ κορμί του στὸ τέλος ἐστράγγισε καὶ ἐστέγνωσε.

Παρ’ ὅλα αὐτὰ ὅμως, δὲν ἔπαινε νὰ πυρώνεται ἀπὸ τὴν ἐπιθυ-

μητέρα γιὰ νὰ τοὺς δεχθῇ καὶ τοὺς περιβάλῃ μὲ τὴν ἀγάπη τῆς. ‘Ο οἰκουμενικὸς Πατριάρχης εἰς τὴν Σχολὴν παραμένει πάντοτε κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτήν. Ἐκεῖ δέχεται τοὺς ἐπισκέπτας Ἑλληνας καὶ ξένους καὶ μὲ τὴν παρουσίαν Αὐτοῦ καὶ τῶν περισσοτέρων μελῶν τῆς Ι. Συνόδου ἡ Σχολὴ προσλαμβάνει τὴν αἰγαλην τῆς οἰκουμενικῆς ὄρθιδόξου Θεολογικῆς Σχολῆς. Πρὸς τὸν λόφον ὃπου ὑψοῦται ἡ Σχολὴ δλόκληρος ὁ κόσμος ποὺ ἐφοίτησε καὶ ἔζησε τὴν ἀτμόσφαιρα καὶ τὸ βίωμα τῆς Σχολῆς τελεῖ εὐλαβικὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ἔστω καὶ νοερῶς τὴν πορεία του. Ξαναζῇ τὶς πρῶτες συγκινήσεις του καὶ ὡσὰν νὰ δοκιμάζῃ τὴν ψυχική του ἀνάτασι μὲ τοὺς ἀπομακρινούς ἦχους τῆς καμπάνας τῆς ἀγίας Τριάδος ποὺ σημαίνει τὸν ἐσπερινό.

ΒΑΣ. ΗΛΙΑΔΗΣ

μία, καὶ νὰ βλέπῃ κολασμένα ὄνειρατα. Γι' αὐτὸν ὑπέβαλε τὸν ἔαυτό του καὶ σ' ἄλλη σκληραγωγία. "Εβγαινε δηλαδὴ τὴν υὔκτα ἀπὸ τὸ κελλί του, κι' ἐγύριζε τὰ κελλιά τῶν ἀδελφῶν, ποὺ ἤξερε πώς ἡσαν γέροι καὶ βαρυμένοι ἀπὸ τὰ χρόνια· καὶ γι' αὐτὸν δὲν μπορούσανε νὰ πᾶνε στὸ πηγάδι καὶ νὰ φέρουνε νερὸν γιὰ τὴν πόρεψή τους. Γιατὶ ἥτανε δυὸ μίλια μακριά, καὶ δὲν ἐβαστούνανε τὰ πόδια τους. Ἐπαιρνε λοιπὸν τὰ σταμνιά τους, καὶ χωρὶς νὰ τὸ παίρνουν αὐτοὶ εἴδησι, ἐπήγαινε καὶ τοὺς τὰ γέμιζε.

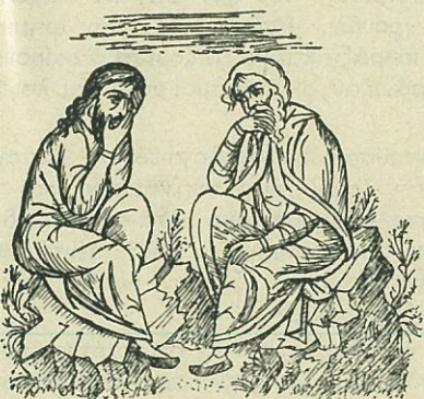
Μιὰ νύχτα λοιπόν, τὴν ὥρα ποὺ ἔσκυβεν ἐπάνω ἀπὸ τὸ πηγάδι,

γιὰ ν' ἀνασύρῃ νερὸν καὶ νὰ γεμίσῃ τὸ σταμνὶ ἐνὸς ἀδελφοῦ, διαίμονας τοῦδωσε μιὰ κατακέφαλα, μ' ἔνα χονδρὸ ρόπαλο, καὶ τὸν ἔξαπλωσε κατάχαμα σὰν πεθαμένο. Γιατὶ δὲν τὸ ὑπόφερεν δι φθο· ερδὸς αὐτὸς ἔχθρος, νὰ δείχνῃ δι ἀθλητῆς τοῦ Χριστοῦ τέτοια μεγάλη προθυμία καὶ ἐγκαρτέρησι.

Τὸ πρωῒ λοιπὸν ἔνας ἀπὸ τοὺς Μοναχούς, ποὺ πῆγε γιὰ νερό, τὸν εύρηκε καταγῆς ἔτσι μισοπεθαμένο,

κι' ἐγύρισε καὶ τὸ ἀνάφερε στὸ λοιπὸν ἐκεῖνος μαζί του καὶ μερικοὺς ἄλλους ἀδελφούς, κι' ἐπῆγαν καὶ τὸν ἐσήκωσαν καὶ τὸν ἔφεραν στὴν Ἐκκλησία. Καὶ πέρασεν ἀπὸ τότες ἕνας ὀλόκληρος χρόνος, ὡσότου νὰ συνέλθη καὶ νὰ ξανασηκωθῇ στὰ πόδια του. Τόσο βαρειά εἶχεν δρρωστήσει. "Οταν λοιπὸν ξαναβρῆκε τὶς δυνάμεις του, τότε τοῦ εἶπεν δι μέγας τοῦ Χριστοῦ Ἱερέας Ἰσίδωρος·—Παῦσε ἀπὸ ἔδω καὶ στὸ ἔξης, ἀδελφὲ μου Μωϋσῆ, ν' ἀντιμάχεσαι τόσο πολὺ μὲ τοὺς δαίμονας, καὶ νὰ τοὺς ἐρεθίζῃς τόσο πολύ. Γιατὶ δι καθένας μας στὴν ἀσκητική του ζωὴ καὶ στὴν πάλη του μὲ τὸν Σατανᾶ, πρέπει νὰ κρατᾶ πάντα του κάποιο μέτρο.

Καὶ τὸ διαμάντι ἐκεῖνο τοῦ Χριστοῦ, δι Μωϋσῆς, τ' ἀπάντησε:—Δὲν θὰ πάψω νὰ τοὺς πολεμῶ, ὡσότου νὰ παύσουνε κι' αὐτοὶ· καὶ σταματήσουνε ὄλως διόλου οἱ ὑπνοφαντασίες μου. Καὶ τοῦ ἀπάντησεν δι Μεγάλος Ἰσίδωρος·—Στ' ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Σωτῆρα μας, σὲ βεβαιώνω, πώς θὰ παύσουνε ἀπὸ σήμερα τὰ ἀπρεπα ἐνύπνιά σου. Νὰ προσέλθῃς λοιπόν, μὲ θάρρητα καὶ μὲ παρρησία, στὸ ἄγιο Βῆμα καὶ νὰ κοινωνήσῃς τ' ὅχραντα μυστήρια. Γιατὶ

δὲν πρέπει νὰ νομίσῃς καὶ νὰ καυχηθῆς, πώς μονάχος σου καὶ μὲ τὴν ἀσκησή σου μόνο κατανίκησες αὐτὸ τὸ πάθος. Καὶ γι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸ λόγο κατατυραννίσθηκες ἔτσι· πρὸς τὸ συμφέρον σου δηλαδή, καὶ γιὰ νὰ μὴ σὲ κυριέψῃ ἡ ἔπαρση καὶ ἡ ὑπερηφάνεια.

"Οταν ἄκουσεν δὲ Μωϋσῆς τὰ λόγια αὐτά, ξαναγύρισε στὸ κελλί-του· καὶ στὸ ἔξῆς ἔκανε, μὲ σύνεση καὶ μὲ μέτρο, τὴν ἀσκησή του, κι' ἐθεραπεύθηκε ἀπὸ τὸ ἀκόλαστο πάθος του.

*

"Ενας μοναχός, λέγει ὁ Παλλάδιος, ποὺ τὸν ἐλέγανε Πάχωνα καὶ ποὺ ἀπότονε ἑβδομήντα χρονῶν, ἡσύχαζε σὲ μιὰν ἐρημικὴ σκήτη. Μοῦ συνέβηκε δὲ νὰ μὲ πειράξῃ καὶ νὰ μὲ ζορίσῃ δὲ δαίμονας τῆς ἀκολασίας· καὶ μὲ καταβασάνιζαν οἱ λογισμοί μου, καὶ λογῆς λογῆς ὑπνοφαντασίες.

'Επειδὴ λοιπὸν δὲν τὸ βαστοῦσα νὰ ἔξομολογηθῶ τὸ βάσανό μου αὐτὸ σὲ κανένα, βγῆκα στὴν ἔρημο, σὰν κυνηγμένος ἀπὸ τὸ πάθος μου. Καὶ χωρὶς νὰ τὸ καταλάβω, βρέθηκα μέσα στὴν καρδιὰ τῆς ἐρήμου· καὶ συναντήθηκα καὶ συναγροικήθηκα δέκα πέντε ὀλόκληρες ἡμέρες μὲ τοὺς ἀγίους ἀνθρώπους ποὺ ἔζούσανε μέσα σ' αὐτή. Καὶ μεταξύ τους ἤτανε καὶ ὁ Πάχωνας.

'Επειδὴ λοιπὸν τὸν εύρηκα ἀσκητικώτερο καὶ ἀκεραιότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ἔξεθάρρεψα καὶ τοῦ ἔξομολογήθηκα τοὺς στοχασμούς μου· καὶ ὁ "Αγιος μοῦ εἶπε·

— Μήν παραξενεύεσαι, τέκνο μου, γιὰ τὸ πρᾶγμα αὐτό. Γιατὶ ἡ παρουσία σου στὸν τόπο αὐτό, καὶ ἡ φτώχεια σου, καὶ τὸ ὅτι ἀπόφυγες ὡς τὴν στιγμὴν αὐτὴ τὶς γυναῖκες, φαινερώνουνε ὅλα αὐτά, πώς αὐτὸ ποὺ σοῦ συμβαίνει γίνεται ἀπὸ πείραξη τοῦ Σατανᾶ, καὶ ὅχι ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴ σου διάθεσι. 'Επειδὴ τρισυπόστατος εἶναι ὁ σαρκικὸς πόλεμος. Κι' ἄλλοτες μὲν μᾶς πολεμᾶ ἡ σάρκα μας ποὺ τὴν πολυπεριποιύμαστε." Άλλοτες ἐπαναστατοῦνε τὰ πάθη μας ἐναντίον τῶν λογισμῶν μας. Κι' ἄλλοτες μᾶς φθονεῖ ὁ Σατανᾶς καὶ μᾶς πολεμᾶ. Αὐτὸ τὸ συμπέρασμα ἔχω βγάλει ἐγώ, ἐπειτα ἀπὸ πολλὴ μου στόχαστη καὶ παρατήρηση. Γιατί, μὲ βλέπεις ἐμένα; Εἴμαι γέρος πλέον, κι' ἔχω σαράντα δλόκληρα χρόνια ἐδῶ, καὶ δὲν ἔχω ἄλλο στοχασμὸ παρὰ τὴ σωτηρία μου· κι' ὅμως καὶ σ' αὐτὴν ἀκόμη τὴν ἡλικία ἔχω ἀκόμη πείραξη. Καὶ μοῦ εἶπε ἀκόμη καὶ τὰ ἔξῆς.

— "Οταν ἐπέρασα τὰ πενήντα μου χρόνια, δώδεκα δλόκληρα χρόνια δὲν μὲ ἀφῆκεν δὲ δαίμονας αὐτὸς οὕτε μιὰ στιγμὴ ἥσυχο· καὶ ἡμέρα καὶ νύκτα. Καὶ στὸ τέλος ἔβγαλα τὸ συμπέρασμα, ὅτι μ' ἐγκατέλειψε ὁ Θεός. Καὶ παρακαλοῦσα κι' ἐδεόμουνα, νὰ πεθάνω χίλιες

φορές καλύτερα, παρά νὰ ύποκύψω στὸ πάθος καὶ νὰ ντροπιασθῶ.

Βγῆκα λοιπὸν ἀπὸ τὸ κελλί μου, κι' ἐτριγύριζα μέσα στὴν ἔρημο. Κι' ὅπως περιπλανιώμουνα, βρῆκα μιὰ σπηλιὰ ὕαινας· καὶ ξάπλωσα γυμνὸς μέσα σ' αὐτή, γιὰ νὰ μὲ βροῦν τὰ θηρία καὶ νὰ μὲ φᾶνε. "Οταν ἐνύχτωσε λοιπὸν καλά, βγήκανε ἀπὸ τὴν μονιά τους, ἐνα ἀρσενικὸ κι' ἐνα θηλυκό· καὶ ἀφοῦ μὲ μύρισαν ἀπὸ τὸ κεφάλι ὡς τὰ πόδια καὶ ἀφοῦ μ' ἔφεραν γύρω γύρω πολλές φορές, ἀπομακρύνθηκαν. "Εμεινα λοιπὸν ξαπλωμένος ἐκεῖ ὡς τὸ πρωΐ, μὲ τὴν ἴδεα, πώς θὰ γυρίσουνε καὶ θὰ μὲ φᾶνε. Δὲν ἔγινε ὅμως αὐτό, κι' ἐστοχάσθηκα, πώς δὲν τὸ θέλησεν δὲ Θεός. Καὶ σηκώθηκα καὶ ξαναγύρισα στὸ κελλί μου.

"Ἐπερίμενε λοιπὸν δὲ δαίμονας νὰ περάσουνε λίγες ἡμέρες, καὶ μοῦ ἐπετέθηκε καὶ πάλιν· καὶ μάλιστα δυνατώτερα ἀπὸ πρίν. Καὶ λίγο ἔλειψε νὰ ξεπέσω καὶ νὰ κυλισθῶ στὴν ἀμαρτία. Γιατὶ δὲ Σατανᾶς μεταμορφώθηκε σὲ μιὰ πόρνην Αἰθιόπισσα, ποὺ τὴν εἶχα ἰδῇ στὰ νειατά μου, καὶ ἤλθε κι' ἐκάθισεν ἐπάνω στὰ γόνατά μου. Καὶ τόσο πολὺ μὲ συνετάραξε, ποὺ σὲ μιὰν στιγμὴ ἐνόμισα πώς συνερεύθηκα μαζί της. Μ' ἔπιασε λοιπὸν ἀληθὶ ἡ μανία, καὶ τῆς ἔδωσα ἐνα μπάτσο δυνατό· κι' ἔγινηκεν ἀμέσως ἄφαντη. Καὶ πίστεψέ με, πώς ἀπὸ τότε κι' ἐπὶ δυὸ δλόκληρα χρόνια, δὲν μποροῦσα νὰ βαστάξω τὴ δυσωδία ποὺ ἔβγαινεν ἀπὸ τὸ χέρι μου.

"Ἐχασα λοιπὸν τὸ κουράγιο μου ἀπὸ τὸ πρᾶγμα αὐτό, κι' ἀπελπίσθηκα. Καὶ στὸ τέλος τράβηξα πρὸς τὴν μεγάλη ἔρημο καὶ περιτριγύριζα. Βρῆκα λοιπὸν μιὰν ὅχεντρα μικρή, καὶ τὴν ἔπιασα καὶ τὴν ἔβαλα ἐπάνω στὰ κρύφιά μου μέλη, γιὰ νὰ μὲ δαγκάσῃ καὶ νὰ πεθάνω. Καὶ μολονότι ἀκούμπησα τὸ κεφάλι τοῦ θεριοῦ ἐπάνω τους, γιατὶ αὐτὰ ἤτανε ἡ αἰτία τῆς πείρασής μου, ἀπὸ πρόνοια καὶ ἀπὸ χάρη τοῦ Θεοῦ, δὲν μὲ δάγκωσε καὶ τὴν φορὰ αὐτήν. Καὶ ἀκουσα μέσα στὰ βάθη τοῦ νοῦ μου μιὰ φωνὴ πού μούλεγε.

— Γύρισε πίσω στὸ κελλί σου Πάχωνα καὶ ξακολούθα ν' ἀγωνίζεσαι. Γιατὶ σ' ἀφῆκα νὰ παιδεύεσαι τόσο πολὺ καιρό, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ μὴ μεγαλοφρονήσης, πώς μὲ τὴ δική σου μονάχα δύναμη ἐνίκησες τὸν δαίμονα αὐτόν. Ποτέ σου νὰ μὴν ἔμπιστεύεσαι ἀπόλυτα στὸν ἑαυτόν σου. 'Αλλὰ νὰ προστρέχῃς πρὸς τὸ Θεό, καὶ νὰ ζητᾶς πάντα τὴ βοήθειά του.

Τῶνοιωσα λοιπὸν αὐτό, καὶ ξαναγύρισα στὸ κελλί μου καὶ ἡσύ-

χαζα, μὲ θάρρητα· κι' οὔτε κι' ἔδινα πλέον καμμιὰ προσοχὴ στὸ Σατανικὸ πόλεμο τῆς γυναικομανίας· κι' ἐγαλήνεψα καὶ ἡρέμησα. Καὶ δὲ Σατανᾶς τὴν εἶδε τὴν καταφρόνηση ποὺ τοῦκανα, κι' ἔψυγε καταντροπιασμένος, καὶ μ' ἀφηκεν ἥσυχο. Μ' αὐτὰ τὰ λόγια καὶ μὲ τὴ διήγησή του γιὰ τὴ μάχη ποὺ ἔκαμε μὲ τὸν Δαίμονα, μ' ἐστήριξεν ὁ Πάχωνας· καὶ μ' ἔκανε γενναιότερο γιὰ νὰ καταπολεμῶ τὰ πάθη μου, καὶ ν' ἀνδρίζωμαι στὸν πόλεμο κατὰ τοῦ Σατανᾶ.

"Ἐνας ἀσκητής, ποὺ ἔκαψε τὰ δαχτυλά του,
γιὰ νὰ μὴ πέσῃ στὴν ἀμαρτία.

"Ἐνας ἀναχωρητής ζοῦσε κατὰ τὰ μέρη τῆς Αἰγύπτου, κι' ἔμενε σ' ἕνα μονοκέλλι μέσα στὴν ἔρημο, καὶ εἶχε γίνει ξακουστὸς γιὰ τὴν ἀρετὴν του, καὶ γιὰ τὴν κακοπαθισμένην ἀσκητική του ζωή.

"Ἀπὸ συνέργεια ὅμως τοῦ Σατανᾶ, μιὰ ἀσεμνη καὶ διεφθαρμένη γυναίκα ποὺ ἄκουσε νὰ μιλοῦνε γι' αὐτὸν, εἶπε σ' αὐτοὺς ποὺ τὴν περιτριγύριζαν — Τί θέλετε νὰ μοῦ δώσετε; κι' ἔγω θὰ κάμω τὸν ἀσκητή σας αὐτὸν νὰ κυλισθῇ στὴν ἀμαρτία! Κι' αὐτοὶ τὸ παραδέχθηκαν· κι' ἐσυμφώνησαν,

νὰ τῆς δώσουνε, ἃν τὸ κατορθώσῃ, ἔνα μεγάλο δῶρο.

"Ἐψυγε λοιπὸν ἐκείνη. Κι' ἔπειτα ἀπὸ ἀρκετὴν ὁδοιπορία ἔφθασε στὸ μέρος ποὺ ἔμενεν ὁ ἀσκητής. *Ἀφησε λοιπὸν νὰ γείρῃ ἡ ἡμέρα· κι' ὅταν πλέον ἐσουρούπωσε καλά, ἐκτύπησε τὴν πόρτα τοῦ ἀσκητή, λέγοντάς του ψέμματα, πώς περιπλανήθηκε καὶ πώς ἔχασε τάχα τὴ στράτα τῆς.

"Ο ἀσκητής, μόλις τὴν εἶδε, ἐταράχθηκε καὶ τῆς εἶπε. — Τί θέλεις ἐδῶ τέτοιαν ὥρα; Κι' αὐτὴ τοῦ ἀποκρίθηκε, μιξοκλαίοντας.

— "Ἐχασα τὴ στράτα μου, Γέροντά μου, καὶ περιπλανήθηκα. Κάμε ὅμως ἔλεος καὶ λυπήσου μου, γιατὶ ἃν μάφήστης ἔξω, θὰ μὲ φᾶνε τὰ θηρία!

Τὴν εὐσπλαγχνίσθηκε λοιπὸν ἐκεῖνος, καὶ τὴν ἔμπτασε μέσα. Δὲν ἐπέρασεν ὅμως πολλὴ ὥρα, καὶ ὁ Σατανᾶς ἀρχισε μέσα στὴν ἥσυχία καὶ τὸ σκοτάδι τῆς νύκτας, νὰ τοῦ βάζῃ μέσα στὸ νοῦ του λογισμούς ἀκολασίας. Αὐτὸς ὅμως ἀντιλήφθηκε τὴν ἐπιβουλή καὶ

τὸν πόλεμο ποὺ τοῦ ἔκανε ὁ ἔχθρος. Τινάχθηκε λοιπὸν ὄρθιος· καὶ εἶπε στὸν ἑαυτό του — Οἱ μηχανὲς καὶ οἱ παγίδες ποὺ στήνει ὁ Σατανᾶς εἰναι σκοτάδι καὶ πίσσα τῆς Κόλαστης. ‘Ο Χριστός μου ὅμως εἰναι δλος φῶς. Κι’ ἔτρεξε κι’ ἀναψε τὸ λύχνο του.

Ἐνοιωθεν ὅμως ν’ αὐξαίνῃ καὶ νὰ πληθαίνῃ ὀλοένα μέσα του ἡ φλόγα τῆς ἐπιθυμίας· καὶ νὰ τὸν καίη καὶ νὰ τὸν βασανίζῃ φοβερά· κι’ ἔβαλε στὸ νοῦ του καὶ εἶπε στὸν ἑαυτό του — Αὔτοὶ ποὺ πέφτουν στὴν ἀμαρτία, πᾶνε-χωρὶς ἄλλο—στὴν Κόλαση. Δοκίμασε λοιπόν· μπορεῖς ν’ ἀνθέξῃς στὴ φωτιὰ τὴν αἰώνια ποὺ θὰ σὲ καίη ἔκει. ‘Ἐβαλε λοιπὸν τὸ δάκτυλό του ἐπάνω ἀπὸ τὴ φλόγα τοῦ λύχνου, καὶ δὲν τ’ ἀποτράβηξε, παρὰ ωσότου ἐκάηκεν ὅλως διόλου. Καὶ ἥτανε τόση ἡ πύρωστή του ἀπὸ τὴ λαχτάρα τῆς σάρκας, ποὺ δὲν τὸ πῆρεν εἰδῆση· καὶ οὕτε κι’ ἐπόνεσε ποὺ τῶκαψε. ‘Οταν λοιπὸν ἐκάηκε τὸ πρῶτο του δάκτυλο, ἀπλωσε καὶ τ’ ἄλλο. Καὶ ὕστερα καὶ τὸ τρίτο. Κι’ ώς τὸ πρωτί, ποὺ ἔφεξε, εἶχε κάψει καὶ εἶχε καρβουνιάσει καὶ τὰ πέντε του δάκτυλα!

Ἐκείνη δὲ ἡ πανάθλια ποὺ ἔβλεπε αύτὰ ποὺ ἔκανε ὁ Γέροντας καὶ πῶς ἔκαιε, μὲν τὴ σειρὰ καὶ ἔνα ἔνα, τὰ δάκτυλά του, ἐσάστισε κι’ ἀπὸ τὸ φόβο της ἔπεσε σὰν νεκρή.

Οἱ φίλοι της λοιπόν, ποὺ εἶχανε βάλει τὸ στοίχημα μαζί της, σταν ἔξημέρωσε καλά, πήγανε στὸν ἀναχωρητὴ καὶ τὸν ἐρωτήσανε—Μήπως ἥλθεν ἐδῶ ἀπόψε τὸ βράδυ κάποια γυναικά; Καὶ τοὺς ἀποκρίθηκεν ἑκεῖνος. — Ναι ἥλθε. Καὶ εἴναι μέσα καὶ κοιμᾶται. Μπῆκαν λοιπὸν μέσα στὸ κελλὶ καὶ εἴδανε πῶς ἥτανε σὰν πεθαμένη. Καὶ τοῦ εἴπανε σαστισμένοι.—‘Απόθανε, ‘Αββᾶ μου; Κι’ αὐτὸς τότε τοὺς ἔδειξε τὰ χέρια του καὶ τοὺς ἀπάντησε — Κυττάξετε νὰ ἴδητε, τί μούκανεν ἡ κόρη αὐτὴ τοῦ Σατανᾶ! Μ’ ἔκανε νὰ χάσω καὶ τὰ πέντε μου δάκτυλα, καὶ τοὺς διηγήθηκε τὰ ὄσα συνέβηκαν καὶ τοὺς εἶπε—‘Η ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ είναι νὰ μὴ ἀνταποδίνωμε κακὸ ἀντὶ τοῦ κακοῦ. ‘Ας προσευχήθοιμε λοιπὸν στὸ Θεὸν νὰ τῆς ἐπαναδώσῃ τὴν ζωή της καὶ νὰ τὴν σηκώσῃ ὄρθια. Προσευχήθηκε λοιπὸν καὶ τὴν ἐστίκωσε καὶ τὴν ἄφησε νὰ φύγῃ. Κι’ αὐτὴ στὸ ἔξης ἔζησε μὲ σωφροσύνη.

‘Απόδοσις ΑΝΘΙΜΟΥ ΘΕΟΛΟΓΙΤΗ

«Αθλοφόρε ἄγιε, καὶ ίαματικὲ Παντελεῆμον, πρέσβευε τῷ ἐλεήμονι Θεῷ, ινα πταισμάπων ἄφεσιν, παράσχῃ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν».

«Μιμητὴς ὑπάρχων τοῦ ἐλεήμονος, καὶ ίαμάτων τὴν χάριν παρ’ αὐτοῦ κομισάμενος, ἀθλοφόρε καὶ μάρτυς Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, ταῖς εὐχαῖς σου τὰς ψυχικὰς ἡμῶν νόσους θεράπευσον, ἀπελαύνων τοῦ ἀεὶ πολεμίου τὰ σκάνδαλα, ἐκ τῶν βιώντων ἀπαύστως. Σῶσον ἡμᾶς Κύριε».

Αἱ μεγάλαι μορφαὶ τῆς Θείας Ἀποκαλύψεως

Ο ΠΥΡΙΝΟΣ ΠΡΟΦΗΤΗΣ

‘Ο προφήτης Ἡλίας εἶναι μία ἀπὸ τις μεγαλύτερες μορφές ἀνάμεσα εἰς τοὺς δικαίους τῆς Παλαιᾶς Διαθῆκης. Ἔζησεν εἰς τοὺς χρόνους ποὺ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ ἦτο ὁ Ἀχαὰβ, ἥτοι ἐννέα αἰῶνας προτοῦ ἔλθη εἰς τὸν κόσμον ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Οὐτός ἦτοι ἀλλαγή τῆς γενναῖας τὴν διαβόητον διὰ τὴν ἀσέβειαν καὶ τὴν κακότητά της Ἱεζαῦτον, ἢ ὅποια ἦτοι κόρη τοῦ βασιλέως τῆς Σιδώνος.

‘Η Α’ Βίβλος τῶν Βασιλεῶν, εἰς τὴν ὅποιαν κατ’ ἀρχὴν ἀναγινώσκομεν τὸν βίον καὶ τὴν πολιτείαν τοῦ προφήτου Ἡλίου, ἀναφέρει ὅτι ὁ Ἀχαὰβ ἦτο ὁ πλέον ἀσεβῆς ἀπὸ τοὺς πρὸν ἀπὸ αὐτὸν βασιλεῖς τοῦ Ἰσραὴλ. Εἶχεν ἐγκαταλείψει τὴν πίστιν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ ἐλάτρευε τὸν Θεὸν Βάαλ, διὰ τὸν ὅποιον εἶχεν ἀνεγέρει μεγαλοπρεπῆ βωμὸν εἰς τὴν Σαμάρειαν.

Μέσα εἰς αὐτὴν τὴν ἀπαισίαν κατάστασιν, εἰς τὴν ὅποιαν εἶχεν δόδηγήσει τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ ὁ πονηρὸς ἐκεῖνος βασιλεύς, ὁ “Ψυστος ἥγειρε τὸν προφήτην Ἡλίαν, ὃ ὅποιος ἤγωνίσθη μὲ σφοδρότητα διὰ τὴν πάταξιν τῆς εἰδωλολατρείας καὶ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Ἰσραὴλ εἰς τὴν ἀληθινὴν πίστιν. Διὰ νὰ φέρῃ εἰς συναίσθησιν τὸν Ἀχαὰβ, ὁ Ἡλίας ἐπῆγεν εἰς τὸ ἀνάκτορόν του καὶ τοῦ εἶπε:

— Ζῆ Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, τοῦ ὅποιου ἔγώ εἰμαι ὑπηρέτης. Ἀπὸ ἑδῶ καὶ εἰς τὸ ἔχῆς δὲν θὰ πίπτη εἰς τὴν γῆν δρόσος καὶ βροχὴ παρὰ μόνον ὅταν ἔγώ θὰ λέγω.

‘Ο Ἀχαὰβ ὅμως δὲν ἔδωσε προσοχὴν εἰς τὴν προειδοποίησιν ποὺ τοῦ ἔκαμεν ὁ Θεὸς μὲ τὸ στόμα τοῦ προφήτου καὶ συνέχισε τὴν ἀνομίαν του.

Μετὰ ταῦτα, ὁ Ἡλίας ἔλαβεν ἐντολὴν ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ ὁδοιπορήσῃ πρὸς τὰ ἀνατολικὰ καὶ νὰ κρυβῇ πλησίον εἰς τὸν χείμαρρον Χερίθ, ποὺ ἦτο ἀπέναντι τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ. Ἐκεῖ ἔμεινεν ἐπὶ ἀρκετὸν καιρόν, πίνοντας νερὸν ἀπὸ τὸν χείμαρρον καὶ τρεφόμενος μὲ ἄρτον καὶ κρέας, ποὺ τοῦ ἔφεραν κόρακες. Ἀλλὰ λόγῳ τῆς ξηρασίας, ποὺ ἤρχισε νὰ ἐπικρατῇ εἰς τὴν χώραν, ἐστείρευσεν ὁ χείμαρρος καὶ ὁ Κύριος εἶπεν εἰς τὸν Ἡλίαν νὰ μεταβῇ εἰς τὴν πόλιν Σάρεπτα τῆς Σιδώνος. Καθὼς ἐπερνοῦσε τὴν πύλην τῆς πόλεως, εἶδε μίαν γυναῖκα χήραν, ἢ ὅποια ἐσύναζε φρύγανα. Ο προφήτης τὴν ἐφώναξε καὶ τῆς εἶπε:

— Φέρε μου, σὲ παρακαλῶ, ὀλίγον ὕδωρ διὰ νὰ πίω καὶ ὀλίγον ψωμὶ διὰ νὰ φάγω.

‘Αλλὰ ἔκείνη τοῦ λέγει:

— Ψωμὶ δὲν ἔχω, ἀλλὰ μόνον μίαν χοῦφταν ἀλεύρου εἰς τὸ πιθάρι καὶ ὀλίγον λάδι εἰς τὸ ροῖ. Καὶ δι’ αὐτὸ συνάζω φρύγανα, διὰ νὰ ἀνάψω φωτιὰ καὶ νὰ κάμω τὸ ἀλεύρι ψωμί, ποὺ θὰ φάγω ἐγὼ καὶ δι’ εἰσί μου.

‘Ο δὲ ‘Ηλίας τῆς λέγει τότε:

— Μὴ φοβᾶσαι. Ἀλλὰ πήγαινε καὶ κάμε δι’ ἐμὲ πρῶτα μίαν πίτταν καὶ νὰ μοῦ τὴν φέρης. “Υστερα κάμνες καὶ διὰ τὸν ἑαυτόν σου καὶ τὸ παιδί σου. Διότι τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραήλ: τὸ πιθάρι μὲ τὸ ἀλεύρι δὲν θὰ ἀδειάσῃ ἔως τὴν ἡμέραν ποὺ ὁ Κύριος θὰ χαρίσῃ βροχὴν εἰς τὴν γῆν.

‘Η πτωχὴ χήρα συνεμπορφώθη μὲ τὴν ἐντολήν, ποὺ ἔλαβεν ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν ἐφιλοξένησεν εἰς τὸ σπίτι της. Πράγματι δέ, ὅπως τῆς εἶχε προείπει ἐκείνης, ἔτρωγαν καὶ οἱ τρεῖς ἐπὶ ἡμέρας πολλάς, χωρὶς νὰ σώ. εταὶ τὸ ἀλεύρι ἀπὸ τὸ πιθάρι καὶ τὸ ἔλαιον ἀπὸ τὸ ροῖ.

Κάποτε ὅμως συνέβη νὰ ἀρρωστήσῃ ὁ νίος τῆς χήρας ἐκείνης καὶ νὰ ἀποθάνῃ. Τότε ἡ γυναῖκα ἐφοβήθη καὶ ἐνόμισεν ὅτι αὐτὸ συνέβη διότι ὁ Θεὸς εἶχεν ἔξοργισθῇ μὲ τὶς ἀμαρτίες της. Παρεκάλεσεν ὅθεν τὸν προφήτην μὲ συντριβὴν καὶ ταπείνωσιν νὰ μεσολαβήσῃ διὰ νὰ τὴν ἐλεήσῃ ὁ “Ψυιστος. Τότε ὁ ‘Ηλίας τῆς λέγει:

— Δός μου τὸν υίόν σου.

Τὸν ἐπῆρε, λοιπόν, ἀπὸ τὴν ἀγκάλην της καὶ τὸν ἀνέβασεν εἰς τὸ ὑπερῷον, ὅπου δ ἴδιος διέμενε. Ἐκεὶ τὸν ἐπλάγιασεν εἰς τὸ κρεβάτι του καὶ ἀφοῦ προσηυχήθη, ἔπεσεν ἐπάνω εἰς τὸ παιδί τρεῖς φορὲς καὶ ἀνεβόησε πρὸς τὸν Κύριον καὶ εἶπεν:

— Κύριε Θεέ μου, δέομαί σου, ἃς ἐπανέλθῃ ἡ ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ τούτου.

Καὶ ὡς τοῦ θαύματος! Ἡ δέησις τοῦ ‘Ηλιού εἰσηκούσθη καὶ τὸ παιδάριον ἀνέζησεν. Τὸ ἐπῆρε, λοιπόν, πάλιν εἰς τὴν ἀγκάλην του καὶ κατέβηκε διὰ νὰ τὸ παραδώσῃ εἰς τὴν μητέρα του, ἡ ὅποια βλέποντάς το ζωντανό, ἔχάρη χαράν μεγάλην καὶ εἶπεν εἰς τὸν ‘Ηλίαν:

— Ἀπὸ αὐτὸ ποὺ ἔγινε, ἐβεβαιώθην ὅτι εἰσαὶ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ καὶ ὅτι εἰς τὸ στόμα σου είναι ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ὁ ἀληθινός.

Ἐπέρασαν οὕτω τρία ὀλόκληρα ἔτη, κατὰ τὰ ὅποια ἡ ξηρασία ἐμάστιζε τὴν γῆν καὶ εἶχε πέσει λιμὸς εἰς ὅλην τὴν χώραν. Τότε δ Ἀχαϊός ὁ ὅποιος ἔμενε παρ’ ὅλον τοῦτο διαρκῶς ἀμετανόητος, ἐκάλεσε τὸν οἰκονόμον του Ὁθηδίαν καὶ τοῦ εἶπε:

— Σὺ θὰ γυρίστης τὴν χώραν κατὰ τὸ ἥμισυ καὶ ἐγὼ κατὰ τὸ ἄλλο ἥμισυ, διὰ νὰ εὑρωμεν χόρτον καὶ νὰ περισώσωμεν τοὺς ἵππους, τοὺς ἥμιόνους καὶ τὰ κτήνη μας.

Ἐξεκίνησαν, λοιπόν, κατὰ διαφορετικὰς κατευθύνσεις, ὁ βασι-

λεύς καὶ ὁ οἰκονόμος του. Τότε ἀκριβῶς ἐπρόσταξεν ὁ Κύριος τὸν Ἡλίαν νὰ ἔγκαταλείψῃ τὰ Σάρεπτα καὶ νὰ μεταβῇ εἰς τὸν βασιλέα, διὰ νὰ τοῦ ἀναγγείλῃ ὅτι θὰ ἔπιπτε βροχή. Ἐνῶ ὁ Ὁβηδίας ἔβαδιζεν εἰς τὴν ἔξοχήν, τὸν συνήντησεν ὁ προφήτης καὶ τοῦ ἀνεκοίνωσε τὸ εὐχάριστον νέον. Ἀλλ' ὁ Ὁβηδίας, δὲν ἔτόλμα νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν βασιλέα Ἀχαάβ διὰ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Ἡλιού, ἐπειδὴ ἔφοβεῖτο τὸν θυμό του. Εἰς τὸ τέλος ὅμως ἐπείσθη καὶ ἀνήγγειλεν εἰς τὸν Ἀχαάβ, ὅτι ἔρχεται ὁ Ἡλίας.

Μόλις ἐπληροφορήθη τοῦτο ὁ βασιλεύς, ἀντὶ νὰ ταπεινωθῇ καὶ νὰ ἀνανήψῃ, ἐθυμώθη λίαν καὶ ἔσπευσε νὰ συναντήσῃ μεσοστρατὶς τὸν προφήτην, τὸν ὄποιον ἥρώτησεν:

— Σὺ εἶσαι, λοιπόν, ἑκεῖνος ποὺ ἀναταράσσεις τὸν λαόν;

‘Αλλ' ὁ προφήτης, χωρὶς νὰ πτοηθῇ, τοῦ λέγει :

— Δὲν ἀναταράσσω ἐγὼ τὸν Ἰσραὴλ, ἀλλὰ σὺ καὶ ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου. Διότι σεῖς ἔγκαταλείψατε τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου καὶ ἐπῆγατε ὀπίσω ἀπὸ τὰ εἰδωλα τοῦ Βάσαλ. Τώρα, λοιπόν, θέλω ἀπὸ ἐσένα τὸ ἔξῆς. Νὰ μοῦ συνάξῃς εἰς τὸ ὅρος Κάρμηλον ὅλον τὸν λαὸν καὶ τοὺς τετρακοσίους πεντάκοντα ἵερεις τοῦ Βάσαλ, καθὼς καὶ τοὺς τετρακοσίους ἄλλους ἵερεις, ποὺ τρώγουν εἰς τὴν τράπεζαν τῆς Ἱεζάβελ.

‘Ο Ἀχαάβ, ἀνύποπτος διὰ τὴν τιμωρίαν ποὺ τοῦ ἐπεφύλασσεν ὁ Θεός καὶ βέβαιος διὰ τὴν δύναμίν του, δὲν ἔδυσκολεύθη νὰ πράξῃ αὐτὸ ποὺ τοῦ είπεν ὁ προφήτης. ‘Ιερεῖς τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ δὲν ὑπῆρχαν πλέον εἰς τὴν χώραν, διότι τοὺς είχεν ἔξοντάσει ὅλους ἡ κακούργος Ἱεζάβελ, καὶ μονάχα ἐκατὸν ἀπὸ αὐτοὺς εἶχε κρύψει εἰς δύο σπήλαια ὃ πιστὸς καὶ εύσεβης Ὁβηδίας. ‘Ο Ἀχαάβ λοιπόν, δὲν ἔφοβεῖτο τίποτε καὶ ἤλπιζεν ὅτι ὁ Ἡλίας θὰ ἐντροπιάζετο μὲ αὐτὴν τὴν σύναξιν. ‘Εστειλε, λοιπόν, ἀγγελιοφόρους καὶ συνηθροίσθη ὁ λαός, καθὼς καὶ οἱ ἵερεις τοῦ Βάσαλ εἰς τὸ ὅρος Κάρμηλον. ‘Οταν ἔγινεν ὅλη αὐτὴ ἡ σύναξις, ἐσηκώθη ὁ Ἡλίας καὶ μὲ αὐτῆς φωνὴν εἶπε πρὸς τὸν λαόν:

— “Εως πότε θὰ χωλαίνετε ἀνάμεσα εἰς δύο φρονήματα; ”Αν ὁ Κύριος εἶναι ὁ ἀληθινὸς Θεός, νὰ τὸν ἀκολουθήσετε. Καὶ ἀν εἶναι ὁ Βάσαλ, νὰ ἀκολουθήσητε αὐτόν.

Καὶ ἐνῶ ὁ λαὸς ἐσιώπα, ὁ προφήτης συνέχισεν:

— Εγὼ μόνος ἀπέμεινα προφήτης τοῦ Κυρίου, ἐνῶ οἱ ἵερεις τοῦ Βάσαλ εἶναι τετρακόσιοι πεντάκοντα. ‘Ας μᾶς δώσουν, λοιπόν, δύο μοσχάρια καὶ αὐτοὶ ἂς διαλέξουν τὸ ἔνα, ἂς τὸ λιανίσουν καὶ ἂς τὸ βάλουν ἐπάνω εἰς τὰ ξύλα, ἀλλὰ χωρὶς νὰ ἀνάψουν πυράν. Καὶ ἐγὼ θὰ ἐτοιμάσω τὸ ἄλλο μοσχάρι καὶ θὰ τὸ θέσω ἐπάνω εἰς ἄλλα ξύλα καὶ δὲν θὰ ἀνάψω πυράν. Τότε οἱ ἵερεις τοῦ Βάσαλ ἂς ἐπικαλεσθοῦν τὸν Θεόν τους καὶ ἐγὼ θὰ ἐπικαλεσθῶ τὸ ὄνομα

τοῦ Κυρίου. Καὶ ὅποιος Θεὸς ἀνάψῃ τὴν φωτιάν, αὐτὸς θὰ εἶναι ἀληθινός.

‘Η πρότασις τοῦ Ἡλία ἥρεσεν εἰς τὸν λαὸν καὶ ἔγιναν ὅλα ὅπως εἴπε. Ἡρχισαν, λοιπόν, οἱ τετρακόσιοι πεντήκοντα Ἱερεῖς τοῦ Βάαλ νὰ ἐπικαλοῦνται τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ των ἐπὶ ὅρες, ἀπὸ τὸ πρωΐ ἔως τὸ μεσημέρι, χωρὶς βέβαια νὰ τοὺς δίδεται ἀπάντησις ἀπὸ τὸν ἀνύπαρκτον Θεόν, ποὺ ἐλάττευσαν. Τὰ ξύλα ἐπάνω εἰς τὰ ὅποια ἦτο τὸ ἴδικόν τους μοσχάρι, ἔμεναν ὅπως ἡσαν, χωρὶς νὰ ἀνάψουν.

Τότε ὁ Ἡλίας τοὺς ἐμυκτήρισε καὶ τοὺς εἶπε τὰ ἔξῆς μὲ εἰρωνείαν:

— Φαίνεται ὅτι δὲν φωνάζετε πολὺ εἰς τὰς δεήσεις σας καὶ ὁ θεός σας δὲν σᾶς ἀκούει, διότι ἡ θὰ ἔχῃ κάποιαν ἀλλην ἐργασίαν ἡ θὰ εὑρίσκεται εἰς ὄδοιπορίαν ἡ θὰ κοιμᾶται καὶ δὲν ἔχετε.

‘Ἡρχισαν, λοιπόν, οἱ Ἱερεῖς τοῦ Βάαλ νὰ φωνάζουν δυνατώτερα οἱ ἀνόητοι, νομίζοντας ὅτι οὕτω θὰ προεκάλουν τὴν προσοχὴν τοῦ ψευδοῦς Θεοῦ των. Ἄλλα καὶ παρὰ τὰς φωνάς των, δὲν τοὺς ἐδίδετο καμμία ἀπάντησις. Οὕτω ἔφθασε τὸ ἀπόγευμα καὶ τότε ὁ Ἡλίας, ἐπροχώρησεν εἰς τὸ μέσον τῆς συνάξεως, ὅπου εύρισκετο τὸ θυσιαστήριον τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, τὸ ὅποιον ἦτο κατεκρεμνισμένον ἀπὸ καιρό. Ἀφοῦ, λοιπόν, τὸ ἐπεδιώρθωσε, θέτοντας δώδεκα λίθους εἰς τὴν σειράν, ὅπως δώδεκα ἡσαν καὶ αἱ φυλαὶ τῶν σιδῶν τοῦ Ἰακώβ, ἐστοίβαξε τὰ ξύλα ἐπάνω, ἐλιάνισε τὸ ἴδικόν του μοσχάρι καὶ τὸ ἔδεσεν ἐπάνω εἰς τὰ ξύλα. Ἔπειτα ἐζήτησε νὰ φέρουν τέσσαρες στάμνες νερὸν καὶ νὰ τὸ χύσουν ἐπάνω εἰς τὰ ξύλα τρεῖς φορές. Ἀκολούθως εἶπε τὴν ἔξῆς προσευχήν.

— Κύριε, ὁ Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Ἰσαάκ, καὶ τοῦ Ἰσραὴλ, ἃς γίνη γνωστὸν σήμερον ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἔγὼ δοῦλός σου καὶ ὅτι σύμφωνα μὲ τὴν ἴδικήν σου προσταγὴν τὰ κάμνω αὐτά. Ἐπάκουσόν μου, Κύριε, ἐπάκουσόν μου, διὰ νὰ γνωρίσῃ ὁ λαὸς οὗτος ὅτι σὺ εἶσαι Κύριος ὁ Θεὸς καὶ σὺ θὰ ἐπιστρέψῃς τὰς καρδίας των δύπισσα σου.

Μόλις ἐτελείωσεν αὐτοὺς τοὺς λόγους, ἐπεσε φωτιὰ ἔξ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγε τὸ δλοκαύτωμα καὶ τὰ ξύλα καὶ τοὺς λίθους καὶ τὸ χῶμα καὶ τὰ ἔξηφάνισεν ὅλα. Βλέποντας ὁ λαὸς τὸ θαῦμα τοῦτο, ἐπεσε μὲ τὸ μέτωπον εἰς τὸ χῶμα καὶ ἐβόησαν ὅλοι:

— ‘Ο Κύριος εἶναι ὁ Θεός! Ο Κύριος εἶναι ὁ Θεός!

Τότε τοὺς λέγει ὁ προφήτης Ἡλίας:

— Συλλάβατε τοὺς Ἱερεῖς τοῦ Βάαλ καὶ μὴν ἀφήσετε κανένα ἀπὸ αὐτοὺς νὰ διαφύγῃ.

Πρᾶγμα τὸ ὅποιον καὶ ἔγινε. ‘Ο λαὸς συνέλαβεν ὅλους τοὺς Ἱερεῖς τῶν εἰδώλων, οἱ ὅποιοι κατεσφάγησαν μέσα εἰς μίαν λαγκαδιάν ὀνόματι Κεισών, χωρὶς ὁ Ἀχαάβ νὰ τολμήσῃ νὰ τοὺς σώσῃ.

Μετὰ ταῦτα ὁ Ἡλίας ἀνέβη εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Καρμήλου.

Ἐκάθισεν ἐπάνω εἰς μίαν πέτραν, ἔσκυψε καὶ ἔβαλε τὴν ὄψιν του ἀνάμεσα εἰς τὰ γόνατά του, περιμένοντας τὴν βροχήν, πού εἶχεν ὑποσχεθῆ ὁ Κύριος, ή δόποία πράγματι ἤλθε καὶ ἐδρόσισε τὴν γῆν.

Ἐν τῷ μεταξύ, ὁ Ἀχαϊός ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν γυναικά του Ἱεζαύσθελ τὰ ὄστα εἰχαν συμβῆ καὶ ἐκείνη ἀπεφάσισε νὰ θανατώσῃ τὸν Ἡλίαν. Ὁ δὲ προφήτης ἡναγκάσθη νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν γῆν τοῦ Ἰσραήλ, διὰ νὰ σωθῇ καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν γῆν Ἰούδα, πλησίον εἰς τὸ χωρίον Βηρσαβεέ. Ἀπὸ ἐκεῖ ἐπροχώρησε μέσα εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἐκάθισε κάτω ἀπὸ ἔνα δένδρον καὶ εἶπε μὲ τὴν ψυχὴν βαρυμένην ἀπὸ τὸν ὄγῶνα ποὺ ἔκαμψε διὰ τὸν Θεόν:

— “Εως ἐδῶ φθάνει, Κύριε. Τώρα λάβε τὴν ψυχὴν μου, διότι δὲν ἀντέχω ἄλλο.

Ἐπειτα τὸν ἐπῆρεν ὁ ὑπνος καὶ ἀπεκοιμήθη κάτω ἀπὸ τὸ δένδρον ἐκεῖνο. Ἀγγελος Κυρίου τὸν ἔξυπνησε καὶ τοῦ λέγει:

— Σηκώσου καὶ φύγε.

Καὶ ἐγύρισε τὰ μάτια του καὶ εἶδε κοντά εἰς τὴν κεφαλήν του ἄρτον καὶ ἔνα δοχεῖον μὲ νῦδωρ. Ἔσηκώθη, λοιπόν, καὶ ἔφαγε καὶ ἤπιε. Κατόπιν ἀπεκοιμήθη πάλιν, ἀλλὰ καὶ διὰ δευτέραν φοράν τὸν ἔξυπνησεν ὁ Ἀγγελος καὶ τὸν ἐπρόσταξε νὰ φάγη πάλιν καὶ νὰ πίῃ, διότι ἔπρεπε νὰ κάμῃ μεγάλον δρόμον.

Ἐνδυναμωμένος ἀπὸ τὴν τροφήν, ὁ Ἡλίας ἐπερπάτησεν ἐπὶ σαράντα ἡμέρες καὶ σαράντα νύκτες καὶ ἔφθασεν εἰς τὸ ὅρος Χωρήβ. Ἐκεῖ εύρηκεν μίαν σπηλιὰ ὅπου καὶ ἔμεινεν. Ἄλλὰ εἰς μίαν στιγμὴν ἀκούει τὸν Θεόν νὰ τοῦ λέγῃ:

— Τί κάμνεις, ἐδῶ, Ἡλία;

— Τί νὰ κάμω; ἀπεκρίθη ἐκεῖνος. Ἀπέμεινα μόνος δοῦλός σου ἀνάμεσα εἰς αὐτὸν τὸν λαόν, ποὺ ἐλησμόνησε τὴν διαθήκην σου, ἔχαλασε τὰ θυσιαστήριά σου καὶ ἐθανάτωσε τοὺς προφήτας σου. Καὶ τώρα ζητοῦν καὶ τὴν ἴδικήν μου ζωήν.

‘Αλλ’ ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ τοῦ εἶπεν:

— “Ἐξελθε ἀπὸ τὴν σπηλιὰν καὶ στάσου ἐπάνω εἰς τὸ ὅρος αὐτό.

Ἐβγῆκεν ὁ Ἡλίας ἀπὸ τὴν σπηλιὰν καὶ ἐστάθη εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὅρους. Καὶ ἴδου ἥρχισεν νὰ πνέῃ ἔνας βίσιος ἄνεμος πού ἐσάρωνε τὰ πάντα. Καὶ ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ εἶπεν εἰς τὸν Ἡλίαν:

— Δὲν εἶμαι μέσα εἰς αὐτὸν τὸν ἄνεμον.

Ἐπειτα ἔγινε σεισμὸς μέγας. Καὶ ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ εἶπεν εἰς τὸν Ἡλίαν:

— Δὲν εἶμαι μέσα εἰς τὸν σεισμόν.

Ἀκολούθως ἤλθαν ἀστραπαὶ καὶ βρονταί. Καὶ ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ εἶπεν εἰς τὸν Ἡλίαν:

— Δὲν εἶμαι εἰς τὴν φωτιάν.

Τέλος ἔπνευσε μία λεπτή αὔρα. Καὶ ἡ φωνὴ τοῦ Θεοῦ εἶπεν εἰς τὸν Ὡλίαν.

— Μέσα εἰς αὐτὴν τὴν λεπτὴν αὔραν εἶμαι.

Μὲ αὐτὰ δὲ θεὸς ἐδίδαξε τὸν Ὡλίαν, ποὺ ἦτο ζηλωτὴς καὶ βίαιος, ὅτι τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ δὲν ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ τὴν βίαν διὰ νὰ κατακτήσῃ τὶς ψυχὲς τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ διμοιάζει μὲ τὴν λεπτὴν αὔραν.

Ἐπίσης ἐκείνην τὴν ὥραν παρηγόρησεν δὲ θεὸς τὸν Ὡλίαν, λέγοντάς του ὅτι δὲν εἶχαν δλοὶ οἱ Ἰσραὴλῖται ἔγκαταλείψει τὴν ἀληθινὴν πίστιν, ἀλλὰ ὑπῆρχον ἐπτὰ χιλιάδες, ποὺ δὲν εἶχαν κλίνει τὰ γόνατα εἰς τὸν Βάαλ.

Οταν δὲ Ὡλίας κατέβηκεν ἀπὸ τὸ ὅρος Χωρήβ, εύρηκεν εἰς ἕνα χωράφι κάποιον νέον, δὲ οποῖος ὠργωνε ἔχοντας ἐμπρός του δώδεκα ζεύγη βοῶν καὶ αὐτὸς εύρισκετο ἀνάμεσα εἰς τὸ δωδέκατον. Περνῶντας δὲ προφήτης ἀπὸ κοντὰ εἰς τὸν νέον, τοῦ ἔρριψεν ἐπάνω εἰς τοὺς ὄμοις τὴν μηλωτὴν του, δηλαδὴ τὸν μανδύαν του, πρᾶγμα τὸ οποῖον ἐσήμαινεν ὅτι τὸν ἀνεγνώριζεν ὡς καρδίαν ὁγαθὴν καὶ πιστήν. Τότε δὲ νέος ἔτρεξε κατόπιν τοῦ Ὡλιού καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἀφοσέ με νὰ ἀποχαιρετήσω τὸν πατέρα μου καὶ τὴν μητέρα μου καὶ θὰ σὲ ἀκολουθήσω.

— Άλλ’ δὲ προφήτης, διὰ νὰ τὸν δοκιμάσῃ, τοῦ λέγει:

— Πῶς ἐνόμισες ὅτι σὲ θέλω κοντά μου; Γύρισε εἰς τὸ σπίτι σου.

— Άλλ’ δὲ νέος τὸν ἔκρατησε καὶ ἀφοῦ τὸν ἐφιλοξένησε ἐκείνην τὴν ἡμέραν, τὸν ἡκολούθησε κατόπιν καὶ ἔγινε μαθητής του. Ο νέος ἐκεῖνος δὲν ἦτο ἀλλος ἀπὸ τὸν Ἐλισσαῖον, τὸν μαθητὴν τοῦ Ὡλιού καὶ προφήτην.

Εἰς τὸν μεταξὺ χρόνον, δὲ "Υψιστος ἐπέτρεψε νὰ γίνη πόλεμος ἀνὰ μέσον τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τοῦ βασιλέως τῆς Συρίας καὶ νὰ ὑποφέρῃ πολὺ δὲ λαός καὶ δὲ βασιλεὺς Ἀχαάβ, δὲ οποῖος ἐταπεινώθη ἀπὸ τὰς προσβολὰς ποὺ τοῦ ἔσκαμεν δὲ βασιλεὺς τῆς Συρίας, ἀλλὰ χωρὶς καὶ ἡ δοκιμασία αὐτὴ νὰ ἀλλάξῃ τὴν ψυχὴν του καὶ νὰ τὸν διδηγήσῃ εἰς μετάνοιαν.

Μεταξὺ τῶν πολλῶν ἀδικιῶν, ποὺ ἔπραττεν δὲ Ἀχαάβ, ὑπῆρξε καὶ ἡ ἔξῆς: Εἶχε φονεύσει κάποιον Νουβουθάν, διὰ νὰ τὸν πάρῃ τὴν ἀμπελον, τὴν ὁποίαν ἐκεῖνος δὲν ἦθελε νὰ πωλήσῃ ἢ νὰ ἀνταλλάξῃ.

Μὲ ὑπόδειξιν τῆς Ἱεζάβελ, δὲ Ναβουθάν κατηγορήθη ὡς ὑβριστὸς τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ βασιλέως καὶ ἐλιθοβολήθη ἀπὸ τὸν λαόν. Τότε ἐσηκώθη δὲ Ὡλίας καὶ ἐπῆγε καὶ εῦρε τὸν Ἀχαάβ, εἰς τὸν ἀμπελῶνα τοῦ Ναβουθάν. Μὲ πυρίνους λόγους τὸν ἤλεγχε καὶ τοῦ προεἶπεν

ὅτι ἡ κακοῦργος σύζυγός του θὰ εἶχεν οἰκτρὸν τέλος, καθὼς καὶ ὁ ἴδιος ἢν δὲν μετενόει. 'Ο Ἀχαάβ ἔδειξεν ὅτι συνεκινήθη ἀπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ προφήτου καὶ ἐπιστρέψας εἰς τὸ ἀνάκτορον ἐνεδύθη σάκκον, ἐπασπάλισε τὰ μαλλιά του μὲ στάκτην καὶ ἐνήστευσε, παρακαλῶντας τὸν Θεὸν νὰ τὸν συγχωρήσῃ.

'Αλλὰ ἡ συναίσθησις αὕτη ἦτο παροδική. Πολὺ γρήγορα ὁ Ἀχαάβ, παρασυρόμενος πάλιν ἀπὸ τὴν Ἱεζάβελ, ἐπέστρεψεν εἰς τὰς ἀνομίας του καὶ διὰ τοῦτο ὁ Θεός του τὸν ἐτιμώρησεν μὲ αἰφνίδιον θάνατον εἰς μίαν μάχην ποὺ ἔδωσε μὲ τοὺς Σύρους. "Ενας στρατιώτης Σύρος τὸν ἐκτύπησε μὲ τὸ βέλος του, χωρὶς νὰ τὸν σημαδεύσῃ, διότι δὲν ἤξευρεν ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ βασιλεὺς καὶ τὸν ἐπλήγωσε εἰς τὸν θώρακα. Τότε ὁ Ἀχαάβ, ὁ δόποιος ἐπολεμοῦσεν ἐπάνω εἰς τὸ ἄρμα του, ἐπρόστοξε τὸν ἱνίοχον νὰ ὀδηγήσῃ τὸ ἄρμα ἔξω ἀπὸ τὴν σύρραξιν, ἐνῶ ἡ μάχη ἐμαίνετο. 'Αλλὰ δὲν ἔζησε παρὰ δλίγες ὥρες καὶ πρὸς τὸ βράδυ ἔξεψύχησεν, ἐνῶ τὸ δάπεδον τοῦ ἄρματος εἶχε πλημμυρίσει ἀπὸ τὸ αἷμα τῆς πληγῆς του. "Επλυναν δὲ τὸ ἄρμα εἰς μεγάλην βρύσιν τῆς Σαμαρείας καὶ ἔγλυψαν τὰ σκυλιά τὸ αἷμα τοῦ βασιλέως, σύμφωνα μὲ τὴν προειδοποίησιν τοῦ προφήτου. Παρόμοιον ἐπίσης ἦτο καὶ τὸ τέλος τῆς πονηρᾶς καὶ κακούργου Ἱεζάβελ, ὡς θὰ ἰδωμεν.

Τὸν Ἀχαάβ διεδέχθη εἰς τὸν θρόνον ὁ υἱός του Ὁχοζίας, τοῦ δόποιού ἐπίσης ἡ καρδία ἦτο ἐστραμμένη ὅχι εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ἀλλὰ εἰς τὰ εῖδωλα. Μίαν φοράν, ποὺ ἄρρωστησεν ἀπὸ πτῶσιν, ἀντὶ νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸν Ὅψιστον, ἔστελεν ἀνθρώπους εἰς τὴν πόλιν τῆς Συρίας Ἀκκαρών, ὅπου ἦτο τὸ εῖδωλον τοῦ Βεελζεβούλ, διὰ τὰ ἔρωτήσουν τὸν ψευδῆ αὐτὸν Θεὸν ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ γίνη καλά.

Τότε Ἀγγελος Κυρίου εἶπεν εἰς τὸν προφήτην Ἡλίαν.

— Πήγαινε νὰ ἐμποδίσῃς τοὺς ἀνθρώπους τοῦ βασιλέως καὶ νὰ τοὺς πληροφορήσῃς, ὅτι ὁ βασιλεὺς θὰ τιμωρηθῇ διὰ τὴν ἀπιστίαν ποὺ ἔχει. Δὲν θὰ σηκωθῇ ποτὲ πλέον ἀπὸ τὴν κλίνην του, ἀλλὰ θὰ ἀποθάνῃ.

'Αφού δὲ Ἡλίας συνήντησε τοὺς ἀπεσταλμένους καὶ τοὺς διεμήνυσε αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ, ἐκεῖνοι ἐγύρισαν εἰς τὸν βασιλέα καὶ τοῦ τὰ ἀνέφεραν.

— Πῶς ἦτο διασύντριχος καὶ εἶχεν ἑζωσμένην τὴν μέσην του μὲ δερματίνην ζώνην, τοῦ ἀπεκρίθησαν.

'Ο Ὁχοζίας ἤννόησεν ὅτι ἐπρόκειτο διὰ τὸν προφήτην Ἡλίαν καὶ ἔστειλεν ἔνα στρατιωτικὸν ἀπόσπασμα νὰ τὸν εύρῃ καὶ νὰ τὸν συλλάβῃ. 'Αλλὰ πῦρ ἔξ ούρανοῦ κατέκαυσε τοὺς στρατιώτας ἐκείνους, καθὼς καὶ ἄλλους τοὺς δόποιούς ὁ Ὁχοζίας ἀπέστειλε πρὸς τὸν

’Ηλίαν. Τέλος ἡλθε πρὸς αὐτὸν καὶ τρίτον ἀπόσπασμα, τὸ ὅποιον τὸν ἔφερε πρὸ τοῦ βασιλέως. Εἶπε δὲ ὁ ’Ηλίας πρὸς τὸν Ὁχοζίαν:

— Ἐπειδὴ ἀπέστειλας ἀνθρώπους εἰς τὸ εῖδωλον διὰ νὰ μάθης ἂν θὰ γίνης καλὰ καὶ δὲν ἐσεβάσθης τὸν Θεόν τοῦ Ἰσραήλ, δὲν πρόκειται νὰ καταβῆς ἀπὸ τὸ κρεββάτι τῆς ἀσθενείας σου, ἀλλὰ θὰ ἀποθάνῃς.

Καὶ πράγματι ὁ Ὁχοζίας ἀπέθανε, τιμωρηθεὶς διὰ τὴν ἀσέβειάν του καὶ τὴν κλίσιν ποὺ εἶχεν ώς ὁ πατήρ του πρὸς τὰ εῖδωλα.

’Αφοῦ δὲ ὁ ’Ηλίας ἡγωνίσθη ἐπὶ τόσα ἔτη διὰ τὸν Κύριον μέσα εἰς τὸν λαὸν τοῦ Ἰσραήλ, ἡλθεν ἡ ἡμέρα νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτόν. Ἀλλὰ δὲ Ὅψιστος δὲν ἥθελησε νὰ γίνη τοῦτο ἀπὸ τὴν φυσικὴν ὄδόν, ποὺ εἶναι δὲ θάνατος. “Οπως ἔνας ἄλλος δίκαιος τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ὁ Ἐνώχ, οὗτος καὶ ὁ προφήτης ὉΗλίας ἡρπάγη ζῶν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ δὲν ἐγνώρισεν θάνατον. Τὸ παράδοξον καὶ ὑπερφυὲς αὐτὸ διεγονὸς ἔλαβε χώραν παρὰ τὸν Ἰορδάνην ποταμόν. Ὁ ’Ηλίας καὶ ὁ μαθητής του Ἐλισσαῖος ἔφθασαν μπροστά εἰς τὸν ποταμὸν καὶ ὁ ’Ηλίας κτυπήσας μὲ τὴν μηλωτήν του τὰ ὄντατα τὰ ἔχωρισε καὶ ἐπέρασαν καὶ οἱ δύο ἀνάμεσα ώς διὰ ξηρᾶς. ’Αφοῦ δὲ εὑρέθησαν εἰς τὴν ἄλλην ὅχθην, ἤρωτησεν ὁ ’Ηλίας τὸν Ἐλισσαῖον:

— Ζήτησόν μου τὶ θέλεις, πρὶν ἀναληφθῶ.

Καὶ δὲ Ἐλισσαῖος τοῦ λέγει:

— Θέλω ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τὸ “Ἄγιον ποὺ ἔχεις, νὰ μείνη εἰς ἐμὲ διπλασία μερίς.

— Σκληρὸν πρᾶγμα ἔζήτησες, τοῦ ἀποκρίνεται ὁ ’Ηλίας. Πλὴν ἂν μὲ ἵδης ὅταν θὰ ἀναλαμβάνωμαι, θὰ γίνῃ ἡ αἴτησίς σου. Ἔὰν ὅμως δὲν μὲ ἵδης, δὲν θὰ γίνῃ.

Καὶ ἐνῷ περιπατοῦσαν συνομιλῶντας, ἔνα ἄρμα πύρινον, ποὺ τὸ ἔσυραν ἄλογα ἐπίσης πύρινα, τοὺς ἔχωρισε καὶ ἀνέβη ὁ ’Ηλίας εἰς τὸν οὐρανὸν, μέσα εἰς ἀνεμοστρόβιλον.

“Εμεινε δὲ εἰς τὸν Ἐλισσαῖον, ὁ ὅποιος εἶδε τὸν ’Ηλίαν νὰ ἀναλαμβάνεται ἡ μηλωτή του, τὴν ὅποιαν ἐπῆρε καὶ γυρίζοντας εἰς τὸν Ἰορδάνην ἐκτύπησε μὲ αὐτήν τὰ ὄντατα, τὰ ὅποια καὶ τώρα ἀνεμέρισαν καὶ οὗτα ὁ Ἐλισσαῖος ἐπέρασεν τὸν ποταμόν.

‘Ο Προφήτης ’Ηλίας, ως γνωστὸν ἐνεφανίσθη κατὰ τὴν Μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου, ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μαζὶ μὲ τὸν Μωϋσῆν καὶ τοὺς εἶδαν οἱ τρεῖς ἀπόστολοι, ποὺ παρίσταντο, δηλαδὴ ὁ Πέτρος, ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Ἰωάννης.

‘Ο βίος τοῦ προφήτου ’Ηλιού εἶναι γεμάτος ἀπὸ θαύματα, εἰς τὰ ὅποια ἀπεκαλύπτετο ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ, ἔχει δὲ σωρείαν διδαγμάτων διὰ κάθε εὔσεβη ψυχήν. ‘Ο φλογερὸς ζῆλος τοῦ προφήτου διὰ τὴν διαφύλαξιν τῆς ἀληθινῆς πίστεως, πρέπει νὰ ἐμπνέῃ ἡμᾶς

Ο ΑΓΙΟΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ οὗ ἡ μνήμη τῇ ΚΖ' τοῦ μηνὸς Ἰουλίου

Ἐξω ἀπὸ ἔνα ταπεινὸ σπίτι, σὲ μιὰν ἀπόμερη συνοικία τῆς Νικομηδείας, καθόταν ἔνας γέροντας μὲ σεβάσμια μορφή. Ἡταν ντυμένος φτωχικά, εἶχε μακρυὰ κάτασπρα γένεια καὶ στὰ μάτια του ἐλαύπε ἔνα παράξενο ἀπόκοσμο φῶς. Στὸ δρόμο, περνοῦσε, ἔνας ἔφηβος, κρατῶντας παραμάσχαλα τὰ «πινακίδια» καὶ στὸ χέρι του μερικοὺς τυλιγμένους παπύρους. Φαινόταν δτι πήγαινε σὲ μάθημα. Περνοῦσε κάθιτε πρωτὶ ἀπὸ κεῖνο τὸν ἀπόμερο δρόμο, ἔξω ἀπὸ τὸ ταπεινὸ σπιτάκι, πάντοτε τὴν ἴδια ὥρα, πάντοτε σοβαρός, μὲ τὸ κεφάλι σκυμένο, σὰν βυθισμένος σὲ συλλογή. Δὲν ἔμοιαζε καθόλου μὲ τοὺς ἄλλους νέους τῆς ἡλικίας του, ποὺ ἀναστάτων τὶς συνοικίες τῆς Νικομηδείας μὲ τὶς τρέλλες τους καὶ τὶς ἀσχημίες τους.

Ο γέροντας ποὺ λιαζότανε τὰ πρωϊνά, στὸ κατώφλι τοῦ ταπεινοῦ σπιτιοῦ του, πρόσεξε καὶ, μὰ μέρα, τὸν σταμάτησε νὰ τὸν ρωτήσῃ :

καὶ νὰ εῖναι κίνητρον διὰ τὸ ἔργον μας ὡς χριστιανῶν. "Οπως ὁ Ἐλισσαῖος ηγάπηθη νὰ ἔχῃ διπλασίαν μερίδα ἀπὸ τὸ "Αγιον Πνεῦμα, ποὺ θὰ τοῦ ἄφηνεν ὁ Ἡλίας, οὔτω καὶ ἡμεῖς πρέπει νὰ εύχωμεθα καὶ νὰ προσπαθῶμεν νὰ ἔχωμεν ὅσον τὸ δυνατὸν περσοστέραν ἀπὸ τὴν φλόγα τοῦ 'Αγίου Πνεύματος, τὴν ὅποιαν είχον εἰς τὴν ζωὴν των οἱ Δίκαιοι καὶ 'Αγιοι. Μελετῶμεν τοὺς βίους των ἀκριβῶς διὰ νὰ ἀντλήσωμεν ἀπὸ αὐτούς παραδείγματα καὶ ὑποκίνησιν εἰς τὴν στενὴν καὶ τεθλιμμένην ὁδὸν τῆς χριστιανικῆς τελειότητος. 'Ο ζῆλος διὰ τὸν Θεόν, ποὺ είχεν ὁ Ἡλίας καὶ ὅλοι οἱ ἄγιοι πρέπει νὰ καίῃ καὶ εἰς τὴν ἴδικήν μας καρδίαν. Τὸ παράδειγμά των είναι ἀκριβῶς ἡ μηλωτὴ ποὺ ἄφησεν ὁ Ἡλίας εἰς τὸν μαθητὴν Ἐλισσαῖον. Είναι μία ἀνάμνησις ἄγία, ἡ ὅποια ὅταν περιβάλλῃ τὴν ψυχήν μας, μᾶς δίδει τὸ "Αγιον Πνεῦμα, μᾶς καθιστᾶ ἱκανοὺς νὰ βαδίσωμεν ἐπάνω εἰς τὰ ἵχνη τῶν ἄγίων. "Οπως ὁ Ἐλισσαῖος ἐχρησιμοποίησε τὴν μηλωτὴν τοῦ διδασκάλου του καὶ ἀνεμέρισε τὰ ὄντα τοῦ Ἰορδάνου, οὔτω καὶ ἡμεῖς μὲ τὴν νοητὴν μηλωτὴν τῶν ἄγίων παραδειγμάτων, ἡμποροῦμεν νὰ διαβαίνωμεν ἀνάμεσα εἰς τοὺς πειρασμοὺς καὶ τὶς ἀντιξοότητες καὶ νὰ προοδεύωμεν εἰς τὴν ζωὴν, εἰς τὴν ὅποιαν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς μᾶς καλεῖ.

— Ποῦ πηγαίνεις, καλό μου παιδί, κάθε πρωτέ ποὺ περνᾶς
ἀπὸ δῶ;

‘Ο νέος κοκκίνισε. —Σπουδάζω ιατρική, γέροντα, τοῦ εἶπε,
καὶ πηγαίνω στοῦ Εὐφόρου, τοῦ γιατροῦ τοῦ αὐτοκράτορα,
ποὺ ἀνέλαβε νὰ μὲ διδάξῃ τὴ θεοκτήμη.

—Σοῦ ἀρέσει αὐτὴ ἡ ἐπιστήμη, παιδί μου; τὸν ξαναρώτησε
ὁ γέροντας,

—Ναὶ μοῦ ἀρέσει πολύ, ἀπάντησε μ' ἐνθουσιασμὸ δό νέος.
‘Ο μοναδικός μου πόθος σ' αὐτὴ τὴ ζωὴ εἶναι νὰ ἔξυπηρετήσω
τὴν ἀνθρωπότητα, ἀνακουφίζοντας ἑκείνους ποὺ ὑποφέρουν.

—Στὸ κορμὶ βέβαια... τὸν διέκοψε δό γέροντας.

—Ναί, δῆλους δσοι εἶναι ἄρρωστοι, ξανᾶπε δό νέος.

—Ἐπαινετός εἶναι δό πόθος σου, παιδί μου. Ξέρω πῶς οἱ
παλαιοὶ μεγάλοι γιατροί, δό Ασκληπιός καὶ δό Ιπποκράτης γιά-
τρευαν, δποτε τὸ κατώρθωναν φυσικά, τὰ κορμιὰ ποὺ ἤσαν ἄρ-
ρωστα. Εγὼ δμως ζέρω ἔναν γιατρὸ ποὺ δὲν θεραπεύει μόνο τὰ
κορμιά, ἀλλὰ καὶ τὶς ψυχές.

‘Ο νέος τὸνέ κύτταξε παραξενεμένος.

—Ποιὸς εἶναι αὐτὸς δό γιατρός; ρώτησε περίεργος.

—Εἶναι δό Χριστός, παιδί μου, ἀπάντησε σοβαρὰ δό γέροντας.

‘Ο νέος γλώμιασε.

—Ο Χριστός! μουρμούρισε. Ναί.... Θυμοῦμαι.... Μοῦ εἶγε
μιλήσει ἡ μητέρα μου γι' Αὐτόν, δταν ἥμουν πολὺ μικρός... Μὰ
κείνη πέθανε καὶ ποτὲ κανένας δὲν μοῦ ξαναμίλησε γιὰ τὸ
Χριστό...

‘Ο γέροντας τὸν ἔπιασε ἀπ' τὸ χέρι.

—Μὲ λὲν ‘Ερμόλαο, τοῦ εἶπε, κι' εἴμαι ιερέας τοῦ Χριστοῦ. Θέ-
λεις νὰ σου μιλήσω γι' αὐτόν;

—Ναί, ἀπάντησε μ' ἐνθουσιασμὸ δό νέος. Θᾶθελα νὰ μοῦ μι-
λήσῃς, γέροντα. ‘Εμένα μὲ λὲν Παντολέοντα. ‘Ο πατέρας μου
εἶναι δό συγκλητικὸς Εὐστόργιος... Τὴ μητέρα μου τὴν ἔλεγαν
Εύβούλη.... Πέθανε δμως δταν ἐγὼ ἥμουν πολὺ μικρός... Θυ-
μᾶμαι, ὀστόσο, πῶς μοῦ μιλοῦσε γιὰ τὸ Χριστό...

—Θὰ ἤτανε χριστιανή, εἶπε μὲ καλωσύνη δό ‘Ερμόλαος.

Κι' ἄρχισε νὰ τοῦ μιλάῃ γιὰ τὸ Χριστό, γιὰ τὴ ζωὴ Του, γιὰ
τὴ διδασκαλία Του, γιὰ τὰ θαύματά Του.

—Οταν ζοῦσε στὸν κόσμο παιδί μου, τοῦ εἶπε δό Χριστός
ἐγιάτρευε κάθε ἄρρωστεια. ‘Ως καὶ νεκροὺς ἀνάσταινε. Μὰ σὲ
κάθε ἀνθρώπο ποὺ τὸν πιστεύει μὲ δῆλη του τὴν καρδιά, χαρίζει
τὴν αἰώνια ζωή....

‘Απὸ κείνη τὴν ἡμέρα, δ νεαρὸς Παντολέων, κάθε πρωτέ ποὺ
περνοῦσε ἀπὸ τὸ ταπεινὸ σπιτάκι τοῦ ‘Ερμολάου, ἔμπαινε μέσα

καὶ τὸν παρακαλοῦσε νὰ τοῦ μιλάῃ γιὰ τὸν Χριστόν. Στὰ κατάβαθμα τῆς ψυχῆς του, τὰ λόγια ποὺ εἶχε ἀκούσει ἀπὸ τὴ χριστιανὴ μητέρα του, δταν ἥταν πολὺ μικρὸς ἀκόμα, εἶχαν ἀπομείνει ζωντανά. Καὶ τώρα ὁ σπόρος ὁ καλὸς ἐβλάστανε...

Καὶ μιὰ μέρα, ποὺ βρισκότανε στὴν ἔξοχή, βρῆκε ἕνα παιδί ἀναίσθητο καί, πλάι του, μιὰ ὄχια ποὺ τὸ εἶχε δαγκωσει. 'Ο Παντολέων τὸ λυπήθηκε, καὶ, στὸ νοῦ του, ἤρθαν τὰ λόγια ποὺ τόσες φορὲς εἶχε ἀκούσει ἀπὸ τὸν γέροντα 'Ερμόλαο. Γονάτισε λοιπὸν πλάι στὸ παιδί, προσευχήθηκε μ' ὅλη τὴ θέρμη τῆς ψυχῆς του καὶ παρακάλεσε τὸ Χριστὸν ν' ἀναστήσῃ ἐκεῖνο τὸ παιδί.

Καὶ τὸ θαῦμα ἔγινε : τὸ παιδί σηκωθῆκε κι' ἡ ὄχια ἀπόμεινε ξερή...

Χαρούμενος ὁ Παντολέων ἔτρεξε νὰ διηγηθῇ ὅλα ὅσα ἔγιναν στὸν 'Ερμόλαο.

— Θέλω νὰ μὲ βαπτίσης, γέροντα, τοῦ εἶπε. Θέλω νὰ γίνω σωστὸς Χριστιανός!

'Ο 'Ερμόλαος, γεμᾶτος συγκίνηση, βάφτισε τὸν νεαρὸ γιατρό, ποὺ φλεγόταν ἥδη ἀπὸ τὴν πίστην πρὸς τὸ Χριστό.

*

'Ο Παντολέων τελείωσε τὶς σπουδές του κι' ἔγινε ὁ καλύτερος γιατρὸς τῆς Νικομηδείας.

Μιὰ μέρα, ἔρχεται στὸ σπίτι του ἔνας τυφλός.

— Πῆγα σ' ὅλους τοὺς γιατρούς, τοῦ εἶπε, κι' ἀντὶ νὰ γίνω καλά, ἔγινα χειρότερα. Στὴν ἀρχή, ἐβλεπα λίγο. Τώρα τυφλώθηκα ἐντελῶς. "Ακουσα δύμως νὰ λένε πώς εἶσαι ὁ καλύτερος γιατρὸς τῆς Νικομηδείας καὶ ἤρθα καὶ σ' ἐσένα.

— "Αν σὲ κάνω καλὰ τί θὰ μοῦ δώσης ; τὸν ρώτησε χαμογελῶντας ὁ Παντολέων.

— "Ο, τι ἔχω ὅλα θῶναι δικά σου, ἀπάντησε ὁ τυφλός.

— Μοῦ φτάνει ἡ πίστι σου, εἶπε ὁ γιατρὸς σοβαρός.

Κι' ἀκομπάντας ἀνάλαφρα τὰ δάκτυλά του ἐπάνω στὰ σβησμένα μάτια τοῦ τυφλοῦ ψιθύρισε μὲ κατάνυξι :

— "Ο Θεός, ποὺ ἔκτισε τὸ φῶς, δὲς εἶναι βοηθός σου. Στὸ δόνομα τοῦ Χριστοῦ, ἀνάβλεψε !

— Βλέπω ! Βλέπω ! φώναξε χαρούμενος ὁ πρώην τυφλός, πέφτοντας στὰ γόνατα. Πιστεύω στὸ Χριστὸ ποὺ μὲ γιάτρεψε !

Τὴ σκηνὴ ἐκείνη τὴν εἶχε παρακαλούθησε κι' ὁ Εὐστόργιος, ὁ πατέρας τοῦ Παντολέοντος. Βλέποντας τὸ θαῦμα, θυμήθηκε τὰ λόγια, ποὺ τόσο συχνὰ τοῦ εἶχε πῆ ἡ γυναῖκα του ἡ Εύβούλη, καὶ τότε πίστεψε κι' αὐτός.

— Παιδί μου, εἶπε στὸ γυιό του, ἀπὸ σήμερα γίνομαι κι' ἔγώ χριστιανός.

Καὶ, παίρνοντας ἔνα σφυρί, ἔσπασε τὰ εἰδώλα ποὺ εἶχε στὸ σπίτι του, καὶ ποὺ τὰ προσκυνοῦσε ὡς τότε.

“Υστερα ἀπὸ λίγες μέρες, βαφτίστηκε μαζὶ μὲ τὸν τυφλό.

*

“Οταν πέθανε ὁ πατέρας του, ὁ Παντολέων ἐλευθέρωσε ὅλους τοὺς δούλους, ποὺ εἶχαν στὸ σπίτι του, μοίρασε τὰ ὑπάρχοντά του στοὺς φτωχοὺς κι' ἔξακολούθησε τὸ ἐπάγγελμά του. Ἀλλὰ αὐτὸς δὲν ἦταν σὰν τοὺς ἄλλους τοὺς γιατρούς, γιατὶ δὲν ἔγιατρευε μόνον τὰ κορμιά, ἀλλὰ καὶ τὶς ψυχές.

‘Η φήμη του ἀπλώθηκε σ' ὅλη τὴ Νικομήδεια. κι' οἱ ἄλλοι γιατροί, ποὺ τὸν φθονοῦσαν, τὸν κατήγγειλαν στὸ γέρο αὐτοκράτορα, τὸ Διοκλητιανό, ποὺ λίγες μέρες πρὶν στὶς 3 Φεβρουαρίου τοῦ 303, εἶχε ὑπογράψει τὸ διάταγμα τῆς ἔξοντώσεως τῶν χριστιανῶν.

—Εἶναι χριστιανὸς καὶ κάνει μάγια, τοῦ εἴπαν.

Καὶ τοῦ ἀνέφερον τὸ θαῦμα τοῦ τυφλοῦ.

‘Ο Διοκλητιανὸς κάλεσε τὸν πρώην τυφλό. Ναί, εἶπε ἐκεῖνος θαρραλέα, εἴμαι κι' ἐγὼ χριστιανὸς. Πίστεψε καὶ σύ, βασιλιά μου, στὸ Χριστό, γιατὶ οἱ θεοὶ ποὺ πιστεύεις εἶναι ψεύτικοι. Δὲν μπόρεσαν νὰ μὲ γιατρέψουν. Μόνο ὁ Χριστός, ὁ μόνος Θεός, μὲ γιάτρεψε.

‘Ο αὐτοκράτορας θύμωσε καὶ πρόσταξε νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν. Τὸ πτῶμά του τὸ πειριμάζεψε ὁ Παντολέων καὶ τῷθαψε πλάι στὸν πατέρα του.

Τὴν ἄλλη μέρα, ἐπιιασαν κι' αὐτὸν καὶ τὸν παρουσίασαν στὸν αὐτοκράτορα.

—Εἴμαι χριστιανός, ωμολόγησε ὁ Παντολέων. ‘Ο Χριστὸς εἶναι ὁ μόνος Θεός.

Κι' ἀν θέλης νὰ σου τὸ ἀποδείξω, δὲν ἔχεις παρὰ νὰ φέρης ἔναν παράλυτο καὶ νὰ βάλῃς τοὺς ἵερεῖς τῶν εἰδώλων σου νὰ τὸν γιατρέψουν. “Αν τὸν κάνουν καλά, θὰ πιστέψω στοὺς θεούς σου. ‘Αλλ’ ἀν τὸν κάνω ἐγὼ καλά, πρέπει νὰ πιστέψης στὸ Χριστό.

Πραγματικά, ἔφεραν ἔναν παραλυτικό, ποὺ οἱ ἵερεῖς τῶν εἰδώλων δὲν μπόρεσαν νὰ τὸν κάνουν καλά. Πῆγε τότε κοντά του ὁ Παντολέων, προσευχήθηκε μὲ θέρμη, καὶ τοῦ εἴπε :

—Στὸ δόνομα τοῦ Χριστοῦ, σήκω καὶ περιπάτησε !

Κι' ὁ παράλυτος σηκώθηκε...

—Εἶναι μάγος ! “Ολα αὐτὰ εἶναι ἀπάτες καὶ μαγεῖες ! ἀρχισαν νὰ οὐρλιάζουν οἱ ἵερεῖς τῶν εἰδώλων.

‘Ο αὐτοκράτορας κάλεσε κοντά του τὸν Παντολέοντα.

—Εἶσαι νέος καὶ σὲ λυπᾶμαι, τοῦ εἴπε. Θυσίασε στοὺς θεοὺς

γιὰ νὰ μὴν ἀναγκασθῶ νὰ σὲ θανατώσω. "Αν ἀρνηθῆς τὸ Χριστὸν θὰ σὲ κάνω πάμπλουτο.

—Οἱ ἀπειλές σου δὲν κλονίζουν τὴν πίστι μου, ἀπάντησε Θαρρετὰ ἐκεῖνος. Δὲν προδίνω, τὸ Χριστό μου! "Ημουν πλούσιος, κι ὁ, τι εἶχα τὰ μοίρασα στοὺς φτωχούς. Δὲν φοβᾶμαι τὸ θάνατο, γιατὶ πιστεύω στὴν αἰώνια ζωή!

—Στὰ βασανιστήρια! πρόσταξε θυμωμένος ὁ αὐτοκράτωρ.

Τὸν ἐπῆραν ἀμέσως καὶ τὸν ἔβαλαν στὴ στρέβλη. Ξέσχισαν τὸ κορμί του, κάψανε τὶς πληγές του μὲ ἀναμμένες λαμπάδες, ἀλλ' ἐκεῖνος ὑπόμενε τὰ μαρτύρια ἀγόργυστα, μουρμουρίζοντας προσευχές. Γιὰ μιὰ στιγμὴ τοῦ φάνηκε πώς εἶδε τὸν Ἐρμόλαο νὰ πληγιάζῃ.

—Εἴμαι ὁ Χριστός! τοῦ εἶπε.

Κι' ἀπλωσε τὰ χέρια του πάνω στὶς ματωμένες πληγὲς τοῦ μάρτυρος. 'Ο Παντολέων ἔκλεισε τὰ μάτια ἀνακουφισμένος. Τώρα πιὰ δὲν ἔνοιαθε κανένα πόνο.

Μὰ τὸ μαρτύριο ἔξακολούθεσε: Τὸν ἔρριξαν σὲ λυωμένο μολύβι, κι' ἔπειτα στὴ θάλασσα. Κι' ὁ μάρτυρας ξαναεῖδε τὸ ἵδιο δραμα: τὸν Χριστό, μὲ τὴν μορφὴ τοῦ Ἐρμολάου, νὰ τοῦ ἀπλώνῃ τὸ χέρι καὶ νὰ τὸν βοηθάῃ...

Τὸν ἔριξαν ἔπειτα στὰ θηρία. Καὶ τ' ἀγρίμια δείχτηκαν ἀγαθότερα ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, γιατὶ δὲν τὸν ἔπειραζαν.

Τὸ πλῆθος, ποὺ εἶχε συγκεντρωθῆ στὸ ἀμφιθέατρο, γιὰ νὰ παρακολουθήσῃ τὸ φριχτὸ θέαμα, τάχασε, βλέποντας τὸ θαῦμα ἐκεῖνο.

—Πραγματικά, εἶναι μεγάλος ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν! φώναξαν πολλοί.

Κι' ἀρκετοὶ ἀπ' αὐτοὺς πίστεψαν ἐκείνη τὴν ἡμέρα στὸ Χριστό.

Τὸν Παντολέοντα τὸν πῆραν ἀπὸ τὸ ἀμφιθέατρο, κι' ἀφοῦ τὸν βασάνισαν σκληρὰ στὸν τροχό, τὸν ἔρριξαν πάλι στὴν φυλακή.

Στὸ ἀναμεταξὺ εἶχε πιαστῇ κι ὁ γηραιὸς Ἐρμόλους, ποὺ ἀποκεφαλίστηκε μαζὶ μὲ δύο συντρόφους του, ἔπειδὴ ἀρνήθηκαν νὰ προσκυνήσουν τὰ εἶδωλα.

Τὴν ἄλλη μέρα, ἥρθε κι' ἡ σειρὰ τοῦ Παντολέοντος νὰ θανατωθῇ. Τὸν ἔβγαλαν ἔξω ἀπὸ τὴν πολιτεία, τὸν ἔδεσαν σὲ μιὰ ἔληγά, κι' οἱ δῆμοι σήκωναν τὰ σπαθιά τους νὰ τοῦ τρυπήσουν τὸ κορμί. 'Αλλ' εἶχε μιὰ τέτοιαν ἀπόκοσμη ἀνταύγεια ἡ ματιά του, ὡστε πέταξαν τὰ σπαθιά κι ἔπεσαν στὰ γόνατα.

—Συγχώρεσέ μας! τοῦ εἶπαν κλαίγοντας μὲ λυγμούς.

—Συγχωρεμένοι νᾶστε! τοὺς λέει ὁ μάρτυρας, φιλῶντας τους ἀδελφικά.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Τ.Α.Κ.Ε.

Τυπός τοῦ ΤΑΚΕ ἐκουνοποιήθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 49/1961 Ἐγκύλιος, ἀναφερομένη εἰς τὸ κατ' ἔτος χορηγούμενον εἰς τοὺς συνταξιούχους ἐπίδομα τὸ λοντροθεραπείας. Τὸ κείμενον ταύτης, λόγῳ τοῦ ἐνδιαφέροντος τὸ δοκίον παρουσιάζει, ὡς καὶ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. δημοσιεύομεν ἀμέσως κατωτέρω.

T. A. K. E.

Ἀριθ. Ἐγκυλίον 49

Αθῆναι 2σ 'Ιουνίου 1961

Πρός

1. Τὰς Δικαιομάκων Ὑπηρεσιῶν
καὶ Υγειονομικὴν καὶ ἀπαντὰ τὰ Τμήματα, γραφεῖα καὶ ὑπηρεσίας.
2. Ἀπαντὰ τὰ Τοπικὰ Τ.Α.Κ.Ε.

Κοινοποιοῦμεν εἰς ὑμᾶς κατωτέρω τὴν ὑπ' ἀριθ. 140/11-5-1961 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἡμῶν περὶ τοῦ καταβλητέον εἰς τοὺς συνταξιούχους τοῦ ΤΑΚΕ ἐπιδόματος λοντροθεραπείας ἐκ δραχ. 400 κατὰ τὸ παρὸν ἔτος.

Σχετικῶς γνωρίζομεν εἰς ὑμᾶς τὰ κάτωθι:

α) τὸν ὡς ἄνω ἐπιδόματος δικαιοῦνται οἱ πάσης φύσεως συνταξιούχοι οἱ συνταξιοδοτηθέντες μέχρι 31-12-1960, ἔξαιρότει ἐκείνων, ὃν ἡ συνταξιοδότησις ἤξεστο ἀπὸ 1-1-1961, οἵτινες θὰ δικαιοῦνται τοῦ ἐπιδόματος κατὰ μ. Ἰούλιον τοῦ ἔτους 1962.

β) τὸν ὡς ἄνω ἐπιδόματος δὲν δικαιοῦνται οἱ λαμβάνοντες προσωπαγὸς βοήθημα, διότι κατ' ἀπόφασιν τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, κοινοποιηθεῖσαν ὑμῖν διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 55/1959 Ἐγκυλίον ἡμῶν, τὸ πρόσωπο παγὴς βοήθημα, διότι θηματικὸν δὲν εἶναι σύνταξις, τὸ δὲ ἐπίδομα λοντροθεραπείας καταβάλλεται μόνον εἰς τοὺς συνταξιούχους. Πρὸς ἀποτροπὴν συγχύσεως γνωρίζομεν δι' ἴδιαιτέρους ἐγγράφου πρὸς τὰς Ι. Μητροπόλεις τοὺς μὴ δικαιουμένους ἐπιδόματος λοντροθεραπείας (τοὺς βοηθηματούχους, λόγῳ προσωπαγοῦς ἐπιδόματος).

γ) Ἡ καταβόλη τοῦ ὡς ἀνωτέρου ἐπιδόματος θὰ γίνῃ ὅμοιη μετὰ τῆς συντάξεως μηρὸς Ἰούλιον 1961 καὶ διὰ καταθέσεως ὑπὸ τοῦ δικαιούχου τῆς ἐν τῷ συνταξιοδοτικῷ βιβλιαρίῳ εἰδικῆς ἀποδείξεως (ὑπ' ἀριθ. 24).

Ἐκείνη τὴν στιγμήν, πέφτοντας σὲ ἔκστασι, ἀκούει μιὰ θεϊκὴ φωνὴ ἀπὸ τὸν οὐρανό :

—'Απὸ σήμερα θὰ λέγεσαι Παντελεήμων καὶ πολλοὶ θὰ βρίσκουν ἔλεος μὲ τὴν μεσιτεία σου...

Γεμάτος χαρά, ὁ μάρτυρας στράφηκε τότε πρὸς τοὺς δημίους του :

—'Αδέλφια τοὺς εἶπε, σκοτῶστέ με, σᾶς παρακαλῶ, γιὰ νὰ μὴ στερηθῶ τὸ στέφανο τοῦ μαρτυρίου !

Τὸ κεφάλι του ἔπεσε τότε κάτω ἀπὸ τὸ σπαθὶ τοῦ δημίου. Στὴ μορφὴ του, ἡ χλωμάδα τοῦ θανάτου δὲν μπόρεσε νὰ σβύσῃ τὸ θεῖο φῶς ποὺ τὴν κατηγαζε...

Γ. ΤΣΟΥΚΑΛΑΣ

δ) Τὸ καταβληθησόμενον ποσὸν ὑπόκειται εἰς χαρτοσήμανσιν 11%, ἢ 1,10%, ἡ ἀξία τοῦ ὁποίου θὰ ἀποδοθῇ ὡς καὶ τοῦ χαρτοσήμου τῶν συντάξεων.

ε) Τὸ καταβληθησόμενον ποσὸν δι' ἐπιδομα λοντροθεραπείας προστιθέμενον εἰς τὰς συντάξεις (ώς τοιούτων νοουμένων τῆς βασικῆς συντάξεως μετὰ τῶν πάσης φύσεως ἐπιδομάτων ἥτοι εἰδικοῦ ἐπιδόματος (παγίου), ἀπολύτου ἀνικανότητος καὶ προσανέκτησεως τῆς συντάξεως λόγῳ τέκνων κλπ. ἐξαιρέσει τῶν ἐπιδομάτων ἐօρτῶν (Χριστουγέννων καὶ Πάσχα) δλοκλήρου τοῦ ἔτον δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ 100% τῶν ἀποδοχῶν ἐνεργείας, ἃς θὰ ἐλάμβανον οὗτοι, ἢν ἐξηκόλούθον ἐργαζόμενοι, τῶν τυχὸν ἐπὶ πλέον καταβαλλομένων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους περικοπομένων δι' εἰσπράξεως τούτων ἀπὸ τὰς συντάξεις τοῦ ἐπομένου ἔτους ('Υπονομικὴ ἀπόφασις ὑπὲρ ἀριθμ. 138409 /6-12-1959, ΦΕΚ 61-B').

'Ἐπειδὴ ἡ περὶ τοῦ ὡς ἄνω διάταξις ἵσχει ἀπὸ 1-10-1957 παραγγέλλομεν τὸ ἀρμόδιον Γραφεῖον τοῦ Τμήματος Ἐλέγχου, δπως ἐκ τῶν πινακίδων καταβολῆς συντάξεως προβῆτη εἰς ἐλεγχον τῶν καταβληθεισῶν συντάξεων 1958 καὶ 1959 διὰ τὴν χρέωσιν τῶν κατὰ τὰ ὡς ἄνω τυχὸν ἐπὶ πλέον ἀχρεωστήτως καταβληθέντων.

'Ο αὐτὸς ἐλεγχος δέοντας πὰ πραγματοποιηθῇ καὶ κατὰ τὸ 1962 διὰ τὸ ἔτος 1961.

Εἰς ἃς περιπτώσεις καθίσταται φανερόν, προκειμένου περὶ τῶν συνταξιούχων Κεντρικοῦ TAKE, δτι αἱ συντάξεις μετὰ τῶν πάσης φύσεως ἐπιδομάτων θὰ ὑπερβοῦν καὶ κατὰ τὸ παρὸν ἔτος τὰς ἀποδοχάς ἐνεργείας δέοντη περικοπὴ τοῦ ἐπὶ πλέον πὰ γίνεται ἀπὸ τοῦδε.

'Η τακτικὴ ἀντη, ὡς εἰκός, δὲν δύναται πὰ ἐφαρμοσθῆ προκειμένου περὶ συνταξιούχων τῶν Τοπικῶν TAKE, διότι τὰ Τοπ. TAKE δὲν τηροῦν πινακίδας συντάξεων, ἵνα βάσει τούτων διαπιστωθῇ ἀμέσως τὸ τυχὸν ἐπὶ πλέον τοῦ 100% τῶν ἀποδοχῶν ἐνεργείας καταβαλλόμενον ποσόν.

Περὶ τῶν λόγων μειώσεως τοῦ ἐπιδόματος λοντροθεραπείας κατὰ τὸ ἔτος 1961.

'Ως γνωστὸν κατὰ τὰ τρία προηγούμενα ἔτη τὸ ἐπίδομα λοντροθεραπείας ἀνήρχετο εἰς μίαν μηριάν σύνταξιν καὶ πάντως εἰς ποσὸν οὐχὶ μείζον τῶν 600 δρχ. (ἥτοι τοῦτο ἀνήρχετο ἀπὸ δρχ. 500, κατώτατον δριον συντάξεων, μέχρι 600 δρχ.) Κατὰ τὸ παρὸν ἔτος τούτο ἐμεώθη ἐκ τῆς ἀνάγκης μὴ ὑπερμέτρου ἐπιβαρύνσεως τοῦ Κλάδου Συντάξεων κατόπιν τῆς σοβαρᾶς αὐξήσεως τοῦ ἐλλείμματος τοῦ Κλάδου Ασθενείας κατὰ τὸ ἔτος 1960, δπερ ἐκαλύψθη ὡς καὶ κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη ὑπὸ τοῦ Κλάδου Συντάξεων.

'Ἐπι τοῦ θέματος κρίνομεν σκόπιμον πὰ πραθέσωμεν πίνακα τῶν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1948 ἐλλειμμάτων τοῦ Κλάδου Ασθενείας, ἅτινα πάντοτε ἐκαλύψθησαν ὑπὸ τοῦ Κλάδου Συντάξεων.

ΚΛΑΔΟΣ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ	ΕΣΟΔΑ	ΕΞΟΔΑ	ΠΕΡΙΣΣΕΥΜΑ	ΕΛΛΕΙΜΑ
1948 — 1949	— —	165.153		165.153
1949 — 1950	— —	1.249.900		1.249.900
1950 — 1951	— —	2.248.757		2.248.757
1951 — 1952	972.115	2.861.793		1.889.678
1952 — 1953	1.558.294	3.442.499		1.884.205
1953 — 1954	2.707.629	2.958.484		250.855
1954 — 1955	2.584.178	2.839.529		255.351
1955 — 1956 (α' 8νον)	4.539.539	4.324.413	215.126	—
	3.055.288	3.123.858		68.570
1958	3.151.734	3.287.713		135.779
1959	3.514.500	3.719.013		204.513
1960	3.851.657	4.470.942		719.285
			215.126	9.072.246

Τὸ κατὰ τὸ ἔτος 1960 ἔλλειμμα τοῦ Κλάδου Ἀσθενείας ηὐξήθη σοβαρῶς, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ ὡς ἄνω πίνακος λόγῳ τῆς σοβαρᾶς αὐξήσεως τῶν νοσηρίων κ.λ.π. ἀμοιβῶν ἵστρων καὶ τῆς ἀναλήφεως ἀπὸ **1-4-60** τῆς προστασίας τῶν τέκνων τῶν ἡσφαλισμένων καὶ συνταξιούχων ὑπὸ τοῦ Κλάδου τούτου.

Τὸ **Δ.** Συμβούλιον κατ’ ἐπανάληψιν καὶ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἀπασχοληθὲν μὲ τὸ θέμα τοῦ κλάδου ἀσθενείας διεπίστωσεν, ὅτι βασικὴ αἵτια τοῦ ἔλλειμματος τοῦ Κλάδου τούτου εἰναι καὶ ἡ μὴ καταβολὴ εἰς σφρόδων ὑπὲρ τούτου τὸ πότε τὸν 3.12.1 συνταξιούχων μας, οἵτινες μετὰ τῶν πεσβυτέρων καὶ τὸν τέκνων των προστατεύονται εἰς τὸ γνωστὸν ἐκκρεμές νομοσχέδιον περὶ συμπληρώσεως καὶ τροποποίησεως τῆς περὶ ΤΑΚΕ νομοθεσίας εἰσηγήθη τὴν θέσπισιν εἰσφορᾶς ὑπέρ τοῦ Κλάδου ἀσθενείας ἐπὶ τῶν καταβαλλομένων συντάξεων.

Μέχρις ὅμως ψηφίσεως τοῦ νομοσχέδιου καὶ πρὸς ἀποτροπὴν δημιουργίας σοβαρᾶς ἐπιβαρύνσεως εἰς βάρος τοῦ κλάδου συντάξεων (βεβαρυμένου ὡς ἐτονίσθη μὲ τὴν κάλυψιν τῶν ἔλλειμμάτων τοῦ κλάδου ἀσθενείας) καὶ ἐν πνεύματι διατηρήσεως τῆς ζωτικότητος τοῦ κλάδου συντάξεων, τὸ **Δ.** Συμβούλιον ἡχθη ἐις τὴν κοινοποιίαν μένην ἀπόφασιν μειώσεως τοῦ ἐπιδόματος λοντροθεραπείας κατὰ ποσὸν ἀντιστοιχοῦν εἰς οἰονεὶς εἰς τῶν συνταξιούχων ὑπὲρ τοῦ Κλάδου Ἀσθενείας.

Ἐλπίζομεν, ὅτι οἱ συνταξιούχοι μας ἀντιλαμβανόμενοι τὴν ἀνάγκην θὰ κατανοήσωσι τὴν ἐπιβεβλημένην ἄνω οἰονεὶς εἰσφοράν των ὑπέρ τοῦ Κλάδου Ἀσθενείας, δεδομένου, ὅτι ἡ ὅλη ἐπιβάρυνσις τοῦ Κλάδου Συντάξεων προέρχεται ἐξ αἰτίας των, λόγῳ τῆς μὴ καταβολῆς ἐκ μέρους των εἰσφορᾶς, καίτοι προστατεύονται πλήρως ὑπὸ τοῦ Κλάδου Ἀσθενείας.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος
ΚΩΝ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΣ 140. Εἰσηγουμένον τοῦ **Δ.** /ντος Συμβούλου καὶ μετὰ πρότασιν τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου, τὸ **Δ.** Συμβούλιον ὑπὲρ διφυ: α) τὴν ὑπὲρ ἀριθμ. 10109/23-1-58 πρᾶξιν τοῦ Υπουργοῦ Εθν. Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων «περὶ προσθήκης ἔδαφίον εἰς τὴν παράγρ. 3 τοῦ ἀριθμού 18 τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ ΤΑΚΕ Φ.Ε.Κ 29/31-1-58

τ.β', β) τὸ γεγονός, διτὶ ὁ κλάδος ἀσθενείας ἀπὸ τῆς συστάσεως του ἐμφανίζει νομίμως ἐλλείμματα καλυπτόμενα ὑπὸ τοῦ Κλάδου Συντάξεων, τούτων συνολικῶς ἀνελθόντων εἰς δρχ. 9.000.000, τοῦ φαινομένου τούτου προερχόμενου ἐκ τοῦ μικροῦ τοῦ ἀσφαλίστρου (3%), ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν μικρὸν μέσον δρχον ἀποδοχῶν τῶν ἡσφαλίσμένων καὶ ἴδιᾳ ἐξ αἰτίας τῆς μὴ καταβοῆτος εἰσφορᾶς ὑπὲρ τοῦ Κλάδου Ἀσθενείας ὑπὸ τῶν 3.120 συνταξιούχων, προστατευομένων καὶ τούτων μετὰ τῶν μελῶν οἰκογενείας των ὑπὸ τοῦ Κλάδου Ἀσθενείας, γ) διτὶ μέχρι νομοθετικῆς φυμίσεως τῆς εἰσφορᾶς τῶν συνταξιούχων ὑπὲρ τοῦ Κλάδου ἀσθενείας ἐνδείκνυται ἡ ἔξενέρεσις τρόπου καταβολῆς οἰονεὶ εἰσφορᾶς ὑπὸ τούτων ὑπὲρ τοῦ Κλάδου ἀσθενείας, ἀποφασίζει: καθοδῆτε τὸ εἰς τοὺς συνταξιούχους τοῦ TAKE καταβλητέον δρμὸν μετὰ τῆς συντάξεως τοῦ μηνὸς Ιουλίου τοῦ τρέχοντος ἔτους ἔκτακτον ἐπίδομα ἀεροθεραπείας ἢ λοντροθεραπείας, εἰς τὸ ποσὸν τῶν δραχμῶν τετρακοσίων (400), μειψηφοίντων τῶν ἐκ τῶν μελῶν του κ.κ. Π. Μπαρτσακούλια καὶ Κ. Μελαχροίνου ὑποστηριζάντων τὴν κατάργησιν τοῦ ἐπιδόματος τούτου, ἐπὶ σκοπῷ μειώσεως τῆς κατ' ἔτος ἐπιβαρύνσεως τοῦ Κλάδου Συντάξεων ἐκ τοῦ παρουσιαζομένου ἐλλείμματος τοῦ Κλάδου Ἀσθενείας.

— Διὰ τῆς ὑπὸ ἀρ. 51/1961 Ἐγκυκλίου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε., διευκρινίζεται διτὶ τὰ ἔγγραφα διορισμοῦ, μεταθέσεως καὶ ἀπολύσεως τῶν Ἱεροψάλτῶν καὶ νεωκόρων ὑπόκεινται, βάσει τῶν κειμένων διατάξεων εἰς κληρικοσήμανσιν μὲ 50 δραχμῶν κληρικόσημον. Πρὸς τοῦτο συνιτάται εἰς τὰ Ἑκκλησιαστικὰ Συμβούλια, πρὸς τὰ δύοια ἀποστέλλονται τὰ ἀπολυτήρια ἔγγραφα, ὅπως παρακρατοῦν τὰ ἀναλογοῦντα κληρικόσημα ἐκ τοῦ τελευταίου μισθοῦ τῶν ἀπολυμένων, ἔναντι τῶν ὅποιων ὑφίσταται ἡ δυσχέρεια εἰσπράξεως τοῦ ἀναλογοῦντος διὰ τὸ ἀπολυτήριον ἔγγραφον κληρικοσήμου.

— Διὰ τῆς ὑπὸ ἀρ. 52/1961 Ἐγκυκλίου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. ἀπευθυνομένης εἰς τὰς Ι. Μητροπόλεις Δωδεκανήσου, γίνεται γνωστὸν διτὶ μέχρι λήψεως νεωτέρων ὀδηγιῶν ἀνασταλεῖ πᾶσα ἐνέργεια διὰ τὴν παρὰ τῶν ἔκδοτῶν ἡ βιβλιοπωλῶν κληρικοσήμανσιν τῶν Ἑκκλησιαστικῶν βιβλίων ἐν ταῖς Μητρόπολεις Δωδεκανήσου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Τὰ θωμάτα. — Φώτη Κόντογλου, Ταπεινὴ καὶ ἀγαπημένα. — Χ., Ἄδελφικὰ Γράμματα. — Ἀποσπάσματα ἀπὸ τὴν «Φιλόθεον Ἀδολεσχίαν» τοῦ Εὐγενίου Βούλγαρη (Μετφρ. Θεοδόση Σπεράντσα). — **Βασ. Ἡλιάδη**, Μία νοερὴ πορεία πρὸς τὸν λόφο τῆς Χάλκης ὅπου ὑψοῦται ὑποβλητικὴ ἡ Θεολογικὴ Σχολή της. Ἡ σημασία τῆς παρουσίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου. — Ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸν «Εὔεργετινδόν» ἡ «Συναγγωγὴ θήικῶν διδασκαλιῶν» ('Απόδοση Ἀνθίμου Θεολογίτη). — **Βασ. Μουστάκη**, 'Ο Πύρινος Προφήτης. — **Γ. Τσουκαλᾶ**, 'Ο ἄγιος Παντελεήμων. — Εἰδήσεις τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.

Δι᾽ διτὶ ἀφορᾶ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον:
Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»
«Οδὸς Φιλοθέης 19 — Αθῆναι. Τηλ. 27-689.

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Ιασίου 1. Αθῆναι.